

Војнопензионерске теме и дилеме

У ИМЕ ПРАВДЕ И ЗАСЛУГА

Недавно је основано посебно тело у Министарству одбране које је започело велик и тежак посао: израду нових закона о одбрани и војсци. То је изузетна прилика да се, по принципу тија вода брег рони, исправе раније грешке. Удружење види шансу да у томе пружи значајан допринос.

Догађаји су увек иницијална идеја за промишљање стварности, анализу реалних параметара и стварање слике о нечему или некоме. У средишту интересовања војних пензионера јесте управо њихов стандард. Он неминовно пада, тако да многи из „шешир дивизија“ једва састаљају крај с крајем.

Пре неколико дана сретосмо једног пензионисаног подофицира, активисту Удружења војних пензионера Србије. Питамо га како му је? Он слеже раменима и вели да му је добро, али да је тешко прехранити петочлану породицу. Од једне пензије петоро уста треба исхранити. Супруга не може да нађе посао, а три ћерке, једна другој до увета 11, 9 и 6 година. Вади тај човек телефон из џепа, проналази фотографију и показује нам та озарена лица својих принцепа. Чујемо да од пензије сваки члан породице на располагању просечно има око 9.000 динара. А потребе су знатно веће. Када би само трошили на храну, то би било 300 динара дневно за сваког члана. Да ли за те паре могу да се обезбеде три obroка? Да ли могу да се плате дажбине? Да ли има пара за гардеробу хигијену и неке мале важне ствари? На сва три питања одговор је – не. Човек о којем пишемо је ратни војни инвалид. И шта ће, куда ће, мора да физикалише, да се довија на разне начине да одржи своју породицу. Током марта поднеће молбу за доделу солидарне и хуманитарне помоћи УВПС. Тај фонд је огледало стварности, али и понос удружења колико се међусобно помажемо.

Висина плате или пензије најбоље указује на стандард једне породице, чија је глава неко ко се определио за војни позив. Зна се добро да је то позив са девет кора. У огромној већини земаља та чињеница је препозната, па професионални официри и подофицири имају стандард примерен професији, што означава много рада, напора, одрицања, богме и јунаштва.

После новембарског повећања плата професионалних официра и подофицира у Србији и јануарског усклађења пензија оних који су се одужили отаџбини, зјапе невесели подаци који говоре о томе да су војни пензионери запостављени, да се недовољна брига поклања њима, да се налазе у зони сиромашних... Многи од њих нису решили ни једно од најважнијих питања – стамбену ситуацију. Готово 4.200 пензионисаних официра и подофицира нема било какав стан. Нешто више војних пензионера (4.500) станује у становима који нису одговарајући.

Јаз између плата и пензија све је већи и већи. Тако заставник прве класе има пен-

зију која износи нешто мање од 50.000, док његов активни колега има плату од 78.000 динара. Занимљиво је да се активни заставник прве класе својим месечним примањима (платом) приближио пензији једног пуковника на само 4.000 динара. То значи да ће већ приликом наредног повећања пензија тај заставник по месечним примањима бити изједначен са пензионисаним пуковником. Да ли је то праведно? Свакако – није.

Друга неправда је и велика разлика у пензијама лица истог чина, положаја и свих других елемената на основу којих се одређује висина пензије, али пензионисаних у различитим временским периодима. Разлике су и до 30.000 динара.

Пре десетак година заједничким снагама војних пензионера урађена је студија „Стратегија развоја система социјалног осигурања војних осигураника, постојећа и потребна решења“ које је свеобухватно, свестрано, објективно и непристрасно обухватила веома значајну и осетљиву друштвену тему. Нису у питању судбине појединца или мале друштвене групе, већ око 120.000 људских душа, чија egzистенција у мањој или већој мери, а код доброг броја и потпуно, зависи управо од статуса корисника војне пензије.

Војна пензија није социјална категорија, нити бенефиција, како се то жели понекад рећи, није ни привилегија, није ни поклон или рента, она је право стечено (професионалном) војном службом, које држава гарантује оног тренутка када се професионална војна служба заснује.

Треба рећи да су војне пензије у Србији уведене пре 155 година. У Кнежевини Србији су тада уведени чинови и дефинисан статус војних лица: активна служба, на расположењу и покој или пензија. Тиме је у Србији, двадесет година раније у односу на цивиле, донет закон о пензијама војних лица. Био је то камен-темељац социјалне сигурности и правде за професионалце којима је најважнији и најузвишенији задатак био да бране отаџбину.

Сви проблеми који тренутно оптерећују војне пензије могли би бити решени повратком пензијског и инвалидског осигурања подофицира и официра у Фонд за социјално осигурање војних осигураника (Фонд за СОВО).

Слична ситуација се догађала шездесетих година минулог века, па је као одговор управо и формиран Фонд за СОВО. То се догодило 1972. године, а Закон о пензијском и инвалидском осигурању војних осигураника ступио је на снагу 1. јануара 1973. године. Све је у Фонду за СОВО функционисало на најбољи начин: и пензије и здравствени фонд и стамбена

област. Међутим, у напону напора да се војни позив што више деградира и да се облате часни и честити људи који су без узмака бранили отаџбину, 2012. године, у режији бивших власти, пензијско и инвалидско осигурање војних лица је изузето из Фонда за СОВО и пребачено у Фонд ПИО Србије. Тиме је демонтиран и демонтиран систем који је функционисао безмало четири деценије. Покидана је веза између активних припадника војске и њихових пензионисаних колега.

Фонд за СОВО основан је како би се изразиле специфичности војне професије. Тај позив у Србији је вазда био цењен јер је слобода најскупља реч на овим просторима. Просто је невероватно да су властодржачке снаге учиниле то што су урадиле. Такође је нелогично да нове власти нису учиниле покушај да се врате решења која су добро функционисала.

Недавно је основано посебно тело у Министарству одбране које је започело велик и тежак посао: израду нових закона о одбрани и војсци. То је изузетна прилика да се, по принципу тија вода брег рони, исправе раније грешке. Удружење види шансу да у томе пружи значајан допринос. Последица обраћања председника УВПС председнику Србије и председници Владе Србије одишу реформским порукама. Намере репрезентативног Удружења војних пензионера Србије су да у дијалогу са челицима подсистема одбрана, али и са другим значајним личностима у Србији дијалогом учине да се пензијско и инвалидско осигурање врати тамо где му је и место – у Фонд за СОВО. УВПС ће учинити се све да и друга решења која се односе на војне пензионере буду повољнија. Заправо деловаће тако што ће пружити све важне и валидне чињенице о војнопензионерској популацији, како би предлагачи закона то имали на столу.

Према свим параметрима, војни пензионери су одиста специфична популација, о којој држава, по природи ствари и својој надлежности, треба више да поведе рачуна. Војни пензионери нису заслужили да их неко сврста у сиромашни слој друштва. Како је пре извесног времена изјавио министар одбране Александар Вулин, систем одбране брине о својим припадницима од часа када су закорачили у војну школу, током активне службе, а и касије – у пензији. Намере су добре, само још да се опредељење преточи у параграфе. У име истине, правде и заслуга, треба унапредити однос према тој популацији!

Звонимир ПЕШИЋ

Обраћање председници Владе Републике Србије и министрима одбране и унутрашњих послова

РЕВОЛТ ПЕНЗИОНИСАНИХ СТАРЕШИНА

Председник Удружења војних пензионера Србије Љубомир Драгањац упутио је писмо председници Владе Републике Србије Ани Брнабић и министрима одбране и унутрашњих послова Александру Вулину и Небојши Стефановићу, које у наставку доносимо у целости.

Предлажемо да се Закон о оружју и муницији („Службени гласник РС“, бр. 20/2015 и 10/2019) допуни тако што ће се новим ставом члана 50. Закона прописати да су професионална војна лица ослобођена обавезе прописане ставом 1. члана 50. тог Закона за оружје које су током службе или приликом пензионисања добили од Војске као награду односно поклон за заслуге у војној служби. Алтернативно, предлажемо да се пререгистрација тог оружја омогући без доказивања испуњености услова прописаних одредбама чл. 11. и 17. Закона, уз, евентуално, плаћање трошкова израде новог оружаног листа.

Прихватање предложене допуне Закона било би правично и сврсисходно према наведеној популацији, а никако не би нарушило односно умањило постизање сврхе и циљева предметног закона, из следећих разлога:

1) оружје за које поседују оружане листове наведена лица су добили као награду – поклон током службе или при одласку у пензију. До пензионисања су га поседовали уз службену дозволу и користили и у вршењу службе, а након пензионисања су за то оружје прибавили оружане листове по закону. Кроз читав вишедеценијски период поседовања тог оружја, су са њим поступали по важећим прописима, дисциплиновано и пажљиво, тако да није било угрожавања грађана и јавног реда и мира, ни нехатно ни умишљајно.

2) већина тих лица су поодмаклог животног доба, у седамдесетим и осамдесетим годинама старости. По неумитним законима природе, у догледно време ће доћи до тога да њихови наследници приступе по одредбама члана 29. предметног закона. Отуда се намеће питање потребе, неопходности и правичности наметања обавезе прибављања нових оружанних листова од стране садашњих власника оружја.

3) оружје за које поседују оружане листове добијено као награда или поклон при одласку у пензију, има за ова лица велику афекциону вредност, као једина очувана веза са службом у којој су провели читав радни век.

Сада, суочени са, за своје године и приходе, захтевном процедуром и релативно високим трошковима прибављања нових оружанних листова, многи ће бити принуђени да то оружје предају органима МУП-а, а неки се спремају и да га врате поклонодавцу, што може резултирати револтом ове родољубиве и у сваком погледу друштвено одговорне популације, Законом је награда фактички претворена у казну, поготову ако још буду и прекршајно гоњени ако не изврше пререгистрацију.

Истовремено указујемо да органи МУП-а у поступку пререгистрације оружја за које су оружани листови добијени пре ступања на снагу предметног закона траже и документа која законом нису прописана. Конкретно чланом 50. став 1. Закона прописано је да се уз захтев за издавање новог оружаног листа прилаже само Уверење о здравственој способности за држање и ношење оружја. Међутим, органи МУП-а поред тог уверења траже и уверење од надлежног редовног и специјалног суда да се против подносиоца не води кривични поступак, те противно члану 13. став 4 Закона траже Уверење о обучености у руковању ватреним оружјем. Сва та уверења се могу прибавити само уз плаћање таксе, а те као и остале таксе у вези са пререгистрацијом укупно износе око 12.000,00 динара.

Из напред изложених разлога апелујемо да Влада прихвати овај предлог, те да до његове реализације продужи рок одређен чланом 50. став 1. Закона.

Мађарски министар одбране Тибор Бенко са председником УВПС Љубомиром Драгањцем

Мађарске колеге обележиле 30 година рада

ЗНАЧАЈНА ПОМОЋ ДРЖАВЕ

Наше колеге из суседне Мађарске ових дана обележиле су значајан јубилеј: 30 година рада. Свечаности одржаној у Будимпешти 27. фебруара у армијском Дому културе у Будимпешти присуствовали су представници Аустрије, Словачке, Румуније, Србије, Украјине и Словеније. Србију је, на позив генерал-потпуковника у пензији Кароља Хазуге, представљао председник Љубомир Драгањац који је водио веома плодне разговоре са домаћинима и представницима других земаља.

Иностране делегације примио је министар одбране Тибор Бенко, који је дуго говорио о значају и активностима организације војних пензионера у тој земљи. Војни пензионер, рекао је, треба да се осећа као да је део система одбране, да доприноси снажењу војске, а држава рачуна на њега као да је последња линија одбране земље. Министар је посебно нагласио значај војног другарства у развијању међусобног односа војних пензионера, али и активних подофицира и официра. Подржао је активности усмерених на размену искустава и окупљања колега из региона.

Мађарски савез војног пријатељства, какав је званични назив организације пензионисаних припадника тамошње војске, представља спону између друштва и војске. Тој организацији у доброј мери поверена је кампања популаризације позива војника по уговору и смерног приказивања конкурса за пријем кадета у војну академију. Држава, то јест Министарство одбране и Мађарска војска, значајно пома-

жу организацију војних пензионера. Тако је Мађарском савезу војног пријатељства у Министарству одбране бесплатно уступљено шест канцеларија и једна сала за састанке. У Министарству одбране отворено је радно место које је везано за војне пензионере. Тај референт решава све молбе, представке и друге поднеске и решава текуће проблеме војних пензионера и њихове организације. Бринући о бившим припадницима система одбране, Министарство одбране обезбеђује замашна средства за одвијање разноврсних активности. Запажено је ангажовање организације у неговању војничких традиција тог народа. Савез је организатор стручних скупова, што указује да се систем одбране у појединим активностима ослања на оне који су некада били у првом плану. Једном старешина, увек старешина, девиза је која се примењује у Мађарској.

На централној свечаности обележавања 30-годишњице Мађарског савеза војног пријатељства приказан је филм о развоју организације, говорили су председник Хазуга и високи представници Министарства одбране и државе. Том приликом уручена су и признања најзаслужнијима.

Председник Мађарског савеза војног пријатељства наговестио је организовање сусрета њихове и делегације Србије, на којем би требало да се ударе темељи прекограничне сарадње, односно наших општинских и градских организација (у Војводини) са локалним организацијама у тој земљи.

З. П.

Посета министра одбране Сергеја Шојгуа Србији

САРАДЊА НА НАЈВИШЕМ НИВОУ

Колико је сарадња унапређена најбоље говори податак да су само у 2019. години реализоване 94 активности у оквиру међународне војне сарадње са Руском Федерацијом

Руски министар Сергеј Шојгу положио је венац на Спомен-обележје ослободилаца Београда

Генерала армије Сергеј Шојгу, средином фебруара био је у једнодневной посети Србији. Наша земља је прва у коју министар Шојгу дошао након што је поново именован за министра одбране Руске Федерације.

Церемонији свечаног дочека, уз свечани строј Гарде Војске Србије и државне химне које је интонирао Репрезентативни оркестар Гарде ВС, присуствовале су делегације министарстава одбране Србије и Руске Федерације.

Министри Вулин и Шојгу разговарали су о сарадњи у области одбране која има узлазни тренд и која се одвија у складу с Декларацијом о стратешком партнерству и истакли заједничко опредељење да сарадња између две земље у наредном периоду буде додатно унапређена, као и да се остваре сви циљеви сарадње на обострано задовољство два пријатељска народа и државе.

Колико је сарадња унапређена најбоље говори податак да су само у 2019. години реализоване 94 активности у оквиру међународне војне сарадње са Руском Федерацијом, док је у периоду од 2000. до 2012. године реализован занемарљив број активности билатералне војне сарадње.

Министар Вулин је истакао да су лични односи председника и Владимира Путина и Александра Вучића допринели да сарадња две државе буде на највишем историјском нивоу и додао да је председник Вучић једини државник у Европи који је рекао да његова земља никада неће увести санкције Русији.

Свечаности полагања венаца и одавања поште ослободиоцима Београда присуствовали су и представници УВРС

Шојгу почасни доктор војних наука

Министар Вулин је истакао да Србија високо цени то што Руска Федерација није признала тзв. „државу Косово“ и захвалио Руској Федерацији на принципијелној и доследној подршци у очувању територијалног интегритета Републике Србије и њених националних интереса. Србија жели снажну и јаку војску, рекао је министар Вулин, јер је она гарант стабилности и неутралности, али и њеног напретка и развоја и захвалио на војнотехничкој помоћи коју Руска Федерација пружа Војсци Србије.

Министар Шојгу честитао је министру Вулину Дан државности Републике Србије и изразио задовољство степеном развијености сарадње у области одбране између Србије и Руске Федерације. Као најбољи показатељ изузетно развијених односа, руски министар одбране навео је заједничке вежбе две војске и додао да је реализацијом шест вежби припадника две војске приказан висок ниво професионализма и врхунска обученост свих учесника, а да су демонстрирани пријатељски односи на терену.

У Дому Гарде на Топчидеру одржана је свечаност поводом доделе почасног доктората Универзитета одбране у Београду министру одбране генералу армије Сергеју Шојгуу.

Обраћајући се окупљенима у Дому Гарде након уручења почасног доктората, министар одбране Руске Федерације генерал армије Сергеј Шојгу најпре је честитао Дан државности грађанима Србије и пожелио сре-

ћу, благостање и успехе у име мира и просперитета Србије. Он је затим истакао да је за њега велика част да буде почасни доктор једне од најчувенијих високошколских установа Републике Србије.

Ратовали против заједничког непријатеља

Како је истакао министар Шојгу, током векова, раме уз раме, ми смо ратовали против заједничког непријатеља. Заједно смо ратовали за ослобођење Балкана и бранили независност у 20. веку. Русија је подржавала Србију и током НАТО бомбардовања 1999. године, нагласио је министар Шојгу и подсетио на јуначки скок руских падобранаца у Приштини за успостављање контроле над аеродромом Слатина. Данас Србија гради нови живот, уз руководство земље која у доста компликованим условима води самосталну спољну политику и на страни је Русије у борби за искривљавања историје.

Министар Шојгу је подсетио да се ове године обележава 75 година од завршетка најкрвавијег рата у људској историји. Заједничка борба против следбеника Хитлера постала је значајна етапа у односима између наших земаља, па је посебно важно, како је нагласио министар Шојгу, да на Паради победе 9. маја, руски и српски војници марширају заједно Црвеним тргом у једном строју.

Министри одбране Србије и Руске Федерације Александар Вулин и Сергеј Шојгу су, уз државне и војне почасте, положили венце на Спомен обележје ослободиоцима Београда и на Споменик црвеноармејцу, као и капсулу у спомен плочу „Вечна ватра“.

После полагања венаца министар Вулин уписао је у Спомен-књигу:

„Када се свет опредељивао између добра и зла, Срби и Руси никада нису погрешили у избору и никада нису били на супротним странама. Постоје народи у Европи који своје постојање и слободу дугују немерљивим жртвама Црвене армије, постоје народи који данас са презиrom гледају на безбројне гробове Црвене армије, постоје народи који мењају историју да би сакрили своју слабост и мирене са злом. Има таквих народа у Европи, али Српски није међу њима. Слободу и постојање дугујемо борби наших предака, заувек смо захвални за немерљиве жртве Црвене армије, са поносом чувамо сећање на херојску борбу српског народа и славну непобедиву Црвену армију, господаре немамо, на историју смо поносни и као слободан народ бирамо братство са Руским народом.“

Вечна ватра у спомен хероја

Слава херојима Народноослободилачке војске Југославије, бесмртна слава херојима Црвене армије. Заувек слободни.“

Представници УВПС код команданта КоВ

ТРАДИЦИОНАЛНИ СУСРЕТ

Министар Шојгу је у Спомен-књигу уписао: „Вечна слава јунацима који су ослободили Београд од фашистичких освајача! Велика захвалност српском народу за настојање да се очувају историјска сећања на подвиг совјетских војника. Наша обавеза је да сачувамо истину о том времену и да је пренесемо потомцима.“

После церемоније полагања венаца министри Вулин и Шојгу заједно су положили капсулу у спомен плочу „Вечна ватра“. Капсула, постављена у темеље будућег Споменника „Вечна ватра“, који симболизује вековно братство и заједничку победу српског и руског народа над фашизмом, формирана је 15. фебруара, на Дан државности Србије, на Пискарјовском спомен-гробљу у Русији, да би била донета у Београд. Аутор пројекта Споменника „Вечна ватра“ је руски академик Андреј Тиртишников.

Министар одбране Руске Федерације генерал армије Сергеј Шојгу заједно са министром одбране Александром Вулином обишао је изложбу Министарства одбране и Војске Србије „Одбрана 78“ у Музеју града Београда.

После обиласка поставке посвећене обележавању 20. годишњице од одбране отаџбине од НАТО агресије, министар Шојгу написао је у Књизи утисака – Агресија НАТО-а против Југославије је однела животе многих невиних људи – жена, стараца, деце. Али српски народ, захваљујући његовој одважности, храбрости и снази духа, није био сломљен. Не смемо да заборавимо на ту трагедију и морамо да урадимо све могуће да се то више не понови.

Почетком фебруара у Нишу је одржан сусрет команданта КоВ генерал-потпуковника Милосава Симовића са делегацијом УВПС коју су сачињавали председник УВПС Љубомир Драгањац, главни и одговорни уредник листа „Војни ветеран“ Звонимир Пешић и председник нишких војних пензионера мр Милутин Пантелић.

Током дугог разговора две стране су анализирале сарадњу јединица КОВ са општинским и градским организација УВПС. Било је речи и о планираним активностима за ову годину.

Председник УВПС Љубомир Драгањац посебно је захвалио генералу Симовићу на личном ангажовању и пруженој помоћи у реализацији активности Удружења. Ниједан старешина у Војсци Србије, како је рекао Драгањац, није допринео раду организације војних пензионера као што је то случај са генералом Симовићем. На крају посете председник Драгањац је уручио генералу Симовићу славолук са изгравираним речима захвалности.

З. П.

Генерал Симовић са Љубомиром Драгањцем и мр Милутином Пантелићем

Седница Скупштине ветерана ВОС

ОСТВАРЕНИ
ЗНАЧАЈНИ
РЕЗУЛТАТИ

Усвечаној сали Дома Војске Србије 25. фебруара одржана је 7. седница Скупштине Удружења ветерани војнообавештајне службе. Седницом је руководило радно председништво са генерал-пуковником у пензији професором др Бранком Кргом на челу, председником Скупштине Удружења.

Усвојени су извештај о раду Удружења у 2019. години, извештај Надзорног одбора и план рада за 2020. годину. У даљем току Скупштине усвојен је предлог измена Статута и избор заставе ВВОСС.

За члана Управног одбора изабран је Љубинко Ђинђић. Нови члан Управног одбора, уједно и секретара Удружења је Градимир Јовановић, уместо Милана Пејови-

ћа. За члана Надзорног одбора изабран је Милан Пејовић.

За несебичан и самопрегоран рад и допринос успешној реализацији задатака, додељен је медаљон Миодрагу Капору. За пружену помоћ у функционисању, реализацију активности и изванредну сарадњу додељени су медаљони бригадном генералу Миролубу Чупићу, начелнику Управе за обавештајно-извиђачке послове ВС и Стевици Карапанцину, из Управе за традицију, стандард и ветеране МО, а захвалница госпођи Биљани Шљиванчанин, из Управе за традицију, стандард и ветеране МО.

У завршној речи генерал Крга је изразио захвалност члановима и гостима на учешћу у раду седнице. Оценио је да је у протеклој години реализован велики број активности и истакао да је пред Удружењем у 2020. години велики број планираних активности, те да се очекује веће ангажовање чланова Удружења, кроз рад секција и ванредне активности у области сарадње, издаваштва и едукације. Истакао је такође да је као и ранијих година Удружење ВВОСС увек спремно да помогне систему одбране. Оценио је да је сарадња са другим удружењима веома добра.

Обележавање Дана државности Србије

СВЕЧАНО И ГОРДО

Низом манифестација и традиционалном доделом сртењских одликовања 15. фебруара је обележено Сртење – Дан државности Србије. Национални празник у знак сећања на почетак Првог српског устанка, 15. фебруара 1804 године, али и на исти дан када је 1835. године проглашен први Устав, обележен је и ван наше земље, у организацији дипломатских представника Србије широм света.

Централна државна церемонија обележавања Сртења одржана је у Марићевића јарузи у Орашцу, месту у коме је донета одлука о подизању устанка против Турака. Церемонију су предводили председница Народне скупштине Маја Гојковић и председник РС Недељко Чубриловић у присуству министара из Владе Србије, представника дипломатског кора, Војске Србије и грађана. После помена који је служио епископ шумадијски Јован, положени су венци на споменик Карађорђу, а Маја Гојковић је поручила да је у времену изазова неопходна Карађорђева храброст да се води независна политика, али и Милошева мудрост.

Годишња седница скупштине ГрО Нови Сад

МНОГИМА ЗА ПРИМЕР

Војни пензионер је у Градској организацији на првом месту, тако да је у овој години кроз просторије Удружења прошло више од 2.000 војних пензионера, а упућено је око 1.000 дописа према Министарству одбране, Војсци Србије и Извршном одбору УВПС

Седница Скупштине Градске организације УВПС Нови Сад одржана је у Великој сали Дома Војске Србије, уз присуство 93 члана Скупштине, што је до сада највећи број чланова на једној седници, а поред чланова Скупштине присуствовали су и војни пензионери из месних организација. Скупштина је поред протоколарног имала и свечани карактер јер је то уједно било и обележавање годишњице формирања Градске организације војних пензионера у Новом Саду.

Као гости Скупштине присуствовали су председник УВПС Љубомир Драгањац и председник Извршног одбора ГО Зоран Вучковић, а и представници јединица Војске Србије и установа Министарства одбране, из Града Новог Сада (посланик у Скупштини АП Војводине Јованка Чолак, заменик директора Филијале ПИО Нови Сад Милан Бошковић) и делегације организација и удружења са којима Градски одбор сарађује дужи низ година.

После усвајања дневног реда и избора радних тела, приступило се подношењу извештаја о раду Градског одбора и финансијског извештаја за 2019. годину.

На почетку излагања председник Градског одбора Милорад Орељ, кратко се осврнуо на годишњицу формирања Градске организације (16.12. давне 1993. године) и изнео кратак историјат рада и проблема са којима су се војни пензионери сусретали и борили у овом дугом периоду. У извештају о раду у 2019. години председник Градске организације се посебно о осврнуо на резултате који су непосредно допринели да се великом броју војних пензионера помогне кроз разне видове ангажовања руководства градске организације, а и самих чланова.

Војни пензионер је у Градској организацији на првом месту, тако да је у овој години кроз просторије Удружења прошло више од 2.000 војних пензионера, а упућено је око 1.000 дописа према Министарству одбране, Војсци Србије и Извршном одбору УВПС, а све са циљем да се војни пензионер поред свакодневних захтева за разним актима од стране државних органа не излаже трошковима овере код јавног бележника, копирања докумената, поштарини и слично.

На услузи војним пензионерима

Сматра се да би у наредном периоду тежиште рада УВПС требало да буде на решавању стамбених питања војних пензионера, изнео је председник Градске организације, напомињући да је Нови Сад по стамбеном обезбеђењу у најтежем положају у Републици Србији.

Пружена је максимална помоћ војним пензионерима који су изразили жељу да стамбено питање решавају куповином стана под повољнијим условима, мада су ко-

рисници војне пензије изразили велико незадовољство због дискриминације по основу старости која је изражена кроз став Банке Поштанска штедионица да се последња рата кредита мора исплатити до 70. године живота. Обратићемо се Главном одбору са предлогом да се ова одредба промени кроз законски оквир, казао је Орељ.

Излети су и у овој години имали значајан удео у раду Градске организације, а први пут поред једнодневних излета организована су и два дводневна излета, уз масован одзив војних пензионера.

Захваљујући сарадњи са Удружењем пензионера Града Новог Сада, нашим војним пензионерима омогућено је да под istim условима као и цивилни пензионери користе све њихове услуге, а цивилни пензионери учествују на организованим активностима УВПС.

Стандард на низбрдици

Учлањење нових корисника војне пензије и даље ће бити приоритет у раду, тако да је у овој години учлањено 75 нових чланова, што је значајно повећање у односу на претходни период. Веома је битно пронаћи модалитете за учлањење, с обзиром на мали прилив кроз пензионисање професионалних састава.

Након измене Закона о Војсци Србије, као и пребацивања војних пензионера у Фонд ПИО Републике Србије полагај војних пензионера се значајно урушио, а њихов стандард знатно заостаје за професионалним саставом, као и професионалним припадницима који се сада пензионису. Став државних органа да су пензије сада највеће је замена теза, јер су сада оне најмање, о чему говоре чињенице да су војне пензије пале испод 60% у односу на плате наших колега у служби, а цивилне испод 49% у односу на просечну зараду у Републици Србији.

Обраћајући се присутнима, председник УВПС Љубомир Драгањац је изразио по-

себно задовољство што се налази у Новом Саду, што се оволики број чланова Скупштине одазвао, истичући да је та организација једна од најбољих општинских, односно градских организација.

Крајње рационално је говорио о тренутном положају војних пензионера у сваком погледу, а посебно о урушавању стечених права и довођењу војних пензионера у тежак материјални положај измештањем из Фонда за СОВО. Измене и допуне Закона о ПИО Републике Србије нису добре, јер ће се наставити пад пензија у односу на зара-

де, о чему се УВПС више пута обраћао Влади и Скупштини да се он не усваја у овом облику, истичући све последице које ће изазвати његово усвајање.

Војно здравство не испуњава обавезе

Посебно се осврнуо на војно здравство и положај који војни пензионери имају на ВМА и другим војноздравственим установама, када свој здравствени проблем, због бирократског односа појединаца, не могу да реше месецима, непопуњености лекарима специјалистима и из других разлога.

По овом питању ми свакодневно предузимамо мере, а Управу за здравство и ВМА притискаћемо док војни осигураник не буде на првом месту, нагласио је Драгањац.

Председник УВПС похвалио је Нови Сад поводом међународне сарадње са Асоцијацијом пензионисаних војних кадрова у резерви и у пензији Темишварске области, истичући њен значај за удружење у целини.

Председник Извршног одбора ГО УВПС Зоран Вучковић тежиште свог излагања имао је на стамбеном збрињавању у ВС и МО, са посебним освртом на нови Правилник о решавању стамбених потреба у ВС И МО, посебно о новинама у односу на претходни правилник. Напоменуо је да се десило први пут да знатан број предлога које је УВПС доставио уврштен у Правилник и истакао да је Нови Сад дао најконкретније предлоге.

Свим војним пензионерима који су желели копирани су и подељени нови Правилници о стамбеном обезбеђењу.

У свечаном делу седнице председник УВПС Љубомир Драгањац и председник ГрО Нови Сад Милорад Орељ уручили су признања најзаслужнијима поводом годишњице формирања УВПС, након чега су сви присутни уз коктел дружили и размењивали успомене и искуства из својих старешинских дана.

М. Орељ

Годишњи сусрет
пријатељаУСПЕШНА
ТРИЛАТЕРАЛНА
САРАДЊА

У Кладову су се 30. јануара, да би анализирали рад и сусрете у 2019. години, састале пријатељске делегације војних пензионера Србије, Румуније и Бугарске. У делегацијама из Србије су били председник УВПС Зајечар пуковник у пензији Љубомир Рељановић и пуковник у пензији Драган Дабетих.

Са Румунске стране из града Турн Северина били су бригадни генерал у пензији Јон Пана, председник асоцијације војних пензионера, пуковник у пензији Октавијан Думитру, потпредседник удружења и пуковник у пензији Лилиус Фулга. Из Крајове - пуковник Октавијан Кочоцеану, председник Удружења и пуковник Долеа Думитру, потпредседник Удружења. Из Бугарског града Видина учесници су

били пуковник у пензији Венизел Петков, председник удружења и пуковник Огњен Петров, потпредседник удружења.

Састанак је традиционално одржан у Кладову, а домаћин је био председник Месног одбора Кладово Владимир Стефановић.

Обележена је седмогодишњица успешне сарадње са пријатељима из суседних држава. Анализиран је досадашњи рад и закључено да је на плану посета, сарадње и размене искустава доста учињено и да треба да се настави сарадња. Поново је предложено да се током године организују излети и чланова удружења, макар у мањем обиму, да би се још боље упознали.

Договорени су и термини поновних састанака и сусрета, а поводом обележавања значајних датума за поједине организације и удружења. Разматрано је и питање дужине трајања посета, па је остављено свакој организацији у односу на материјалну ситуацију да о томе аутономно одлучује.

После радног дела, делегације су оставиле дружење на заједничком ручку који је уприличио домаћин сусрета.

Љ. Рељановић

142. годишњица Војне болнице Ниш

БИСТА ВЛАДАНУ ЂОРЂЕВИЋУ

Наредбом Врховне команде српске војске, а на предлог начелника санитета др Владана Ђорђевића, оснивача српске хирургије, 22. јануара 1878. године формирана је Велика Нишка војна болница.

Лик и дело др Владана Ђорђевића ће чувати биста, која је откривена 22. јануара 2020. године у кругу ове здравствене установе. Тим поводом, на спомен-обележје жртвама пегавог тифуса страдалим у Великом рату, венце су положили припадници Војне болнице, Војске Србије, органи власти, многобројне организације и удружења, као и Удружење војних пензионера Ниш, са секцијом Клуба генерала и адмирала.

У Дому Војске Србије одржана је Свечана академија, са пригодним културно-уметничким програмом. Учесницима академије обратио се начелник Управе за војно здравство бригадни генерал Угљеша Јовичић.

-142 године драгоцени сте део система војног здравства а годишњи резултати потврђују вашу важну улогу у лечењу не само војних осигураника Ниша и шире околине, већ и цивилног становништва које здравље поверава војним лекарима. То поверење стицано је деценијама, али на-

жалост најчешће током ратних дешавања. Због тога бих посебно истакао ангажовање Војне болнице Ниш у време агресије НАТО-а. Од тада је прошло 20 година, али и након толико времена још увек је недовољно речи захвалности за организовану санитетску подршку у тренуцима када је нашем народу била неопходна", казао је Јовичић.

Одлуком Српске академије наука и уметности, ова година је проглашена годином др Владана Ђорђевића, а откривање његове бисте и изложба у Нишу у оквиру обележавања Дана Војне болнице Ниш је прва манифестација у Републици Србији посвећена чувеном лекару и државнику, чиме овај догађај добија на још већем значају.

-Богатство Војне болнице огледа се, пре свега, у несебичном залагању њених припадника и посвећености хуманом и племенитим циљевима професије. Бити чувар здравља је дар Божији. Зато ћемо у наредном периоду бити посвећенији преданом раду на испуњењу свих очекивања и очувању традиције и угледа Војне болнице", истакао је Управник Војне болнице Ниш, пуковник др Јовица Станојковић.

М. Пантелић

Додела социјалне и хуманитарне
помоћи у јануару 2020. године

ПОНОВО ПОЧЕТКОМ МАРТА

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Извршни одбор је на седници одржаној 7. фебруара 2020. године, размотрио захтеве достављене у јануару 2020. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Крушевац ЛМ: 37.000,00 – по члану 6.293,73 динара
ОпОр Краљево ПР: 37.000,00 – по члану 5.951,45 динара
ОпОр Панчево ЈН: 31.000,00 – по члану 9.591,62 динара
ОпОр Суботица СР: 31.000,00 – по члану 10.650,57 динара
ОпОр Чукарица ОБ: 27.000,00 – по члану 16.160,00 динара
ОпОр Пирот ЋР: 31.000,00 – по члану 10.584,20 динара
ОпОр Ваљево ГД: 27.000,00 – по члану 9.015,65 динара
ОпОр Ужице ТД: 31.000,00 – по члану 6.136,45 динара
ОпОр Земун РБ: 31.000,00 – по члану 12.283,26 динара
ОпОр Ниш ЋН: 27.000,00 – по члану 16.192,50 динара
ОпОр Ниш МО: 31.000,00 – по члану 14.490,00 динара
ОпОр Прокупље ВП: 31.000,00 – по члану 15.528,74 динара
ОпОр Краљево РЋ: 34.000,00 – по члану 15.886,65 динара
ОпОр Нови Београд ПМ: 27.000,00 – по члану 15.627,75 динара
ОпОр Нови Београд БМ: 27.000,00 – по члану 13.472,78 динара
ОпОр Раковица ПЉ: 31.000,00 – по члану 15.719,32 динара
ОпОр Лесковац ИО: 31.000,00 – по члану 15.851,13 динара
ОпОр Земун МС: 27.000,00 – по члану 15.891,83 динара
ОпОр Земун ЗМ: 27.000,00 – по члану 11.110,47 динара
ОпОр Земун МБ: 31.000,00 – по члану 13.762,80 динара
ОпОр Нови Сад ВЗ: 27.000,00 – по члану 14.626,96 динара
ОпОр Крагујевац ВЗ: 34.000,00 – по члану 7.604,32 динара
ОпОр Пирот МД: 31.000,00 – по члану 14.927,98 динара
ОпОр Земун КП: 31.000,00 – по члану 14.018,59 динара

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника, без ограничења по издржаваном члану.

ОпОр Зајечар ПМ: 15.000,00;
ОпОр Нови Сад ПМ: 15.000,00;
ОпОр Земун ВН: 30.000,00;
ОпОр Суботица ЖД: 20.000,00;
ОпОр Нови Београд ГМ: 32.000,00;
ОпОр Нови Београд МЉ: 25.000,00;
ОпОр Нови Сад МБ: 15.000,00;
ОпОр Прокупље ВШ: 20.000,00.

Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 11. фебруара.

Захтеви који су достављени у јануару 2020. године решено је 32 позитивно а остали су одбијени, јер не испуњавају услове из члана 4. став 1. тачка 1. и 2. Правилника. Захтеви који буду достављени од 1. фебруара до 29. фебруара 2020. године биће решавани почетком марта 2020. године.

Извршни одбор

У поступку пререгистрације оружја
војна лица ослобођена обукеМУП МИМО ЗАКОНА
ЗАХТЕВА ПОТВРДЕ

Последњих дана Удружењу војних пензионера Србије обратило се више чланова који су навели да им у поступку пререгистрације оружја у МУП-у захтевају да приложе потврду да су завршили обуку у руковању оружјем.

С обзиром на чињеницу да већи број војних пензионера у довољној мери не познаје актуелни Закон о оружју и муницији, наводимо да је чланом 13. у ставу 4. регулисано да су професионална војна лица ослобођена обуке.

У том члану дословце стоји: „Обуке за руковање ватреним оружјем ослобођени су запослени припадници државних органа који по службеној дужности носе или су раније носили оружје, професионална и пензионисана војна лица, резервне војне старешине и спортски стрелци који наступају у дисциплинама са ватреним оружјем”

Нови Правилник о решавању стамбених потреба

**ПРАВЕДНИЈИ И
ТРАНСПАРЕНТНИЈИ**

Уважени захтеви стамбених интересената за формирање детаљнијих и свеобухватнијих ранг-листа и транспарентније могућности добијања станова

У „Службеном војном листу” број 32/2019, од 12. децембра 2019. године, објављен је нови Правилник о решавању стамбених потреба у Министарству одбране и Војсци Србије, који је ступио на снагу осам дана касније, 20. децембра. Тиме је престао да важи ранији правилник, чија је примена, како се показало, изнедрила потребу за другачијим и социјално праведнијим дефинисањем критеријума и начина за решавање стамбених потреба запослених у Министарству одбране и Војсци Србије, као и стварање правног основа за доделу теже делљивих и неуређених станова одговарајућим категоријама заинтересованих лица. Доношење новог прописа условила је и околност да се у наредном периоду, преко Републичке дирекције за имовину Републике Србије, а по посебним закључцима Владе Републике Србије, очекује прибављање у јавну својину Републике Србије одређеног броја станова намењених за потребе решавања стамбених потреба запослених у Министарству одбране и Војсци Србије.

Правилник о решавању стамбених потреба у Министарству одбране и Војсци Србије изражен је уважавајући захтеве стамбених интересената за обухватањем највећег броја лица који немају решено стамбено питање, или имају неадекватно решено.

Основни проблем у досадашњем раду стамбеног органа је да је постојање два управна поступка. Један управни поступак вођен је приликом утврђивања права на решавање стамбеног питања лица и доношењем решења о утврђеном броју бодова по критеријумима за утврђивање реда првенства, а други је покретан по доношењу решења Стамбене комисије о додели стана према месту на ранглисти и Одлуци министра одбране о расподели расположивих станова у закуп на неодређено време.

По новом правилнику Стамбени орган, због ефикаснијег рада, евидентира лица и обрађује податке у складу са критеријумима за утврђивање реда првенства без доношења управног акта, о чему се заинтересовани обавештава писаним или електронским пу-

Пишу:

**капетан фрегате
Слободан Бељић и
Петар Новаковић,
правник Управа за
традицију, стандард и
ветеране**

тем. На утврђени број бодова лице може поднети примедбу Управи за традицију, стандард и ветеране, те уколико је примедба основана, извршиће се ново бодовање, а уколико то није случај, странка се писмено обавештава. На то обавештење није дозвољена жалба нити подношење тужбе Управном суду, јер оно није управни акт.

Када се изврши расподела станова по Одлуци министра одбране о расподели расположивих станова у закуп, лице које сматра да има више бодова од утврђеног броја може се жалити на поделу са исте листе реда првенства у року од 15 дана од дана истицања прегледа извода из донетих решења, односно од дана пријема обавештења о извршеној додели стана. По жалбама решава Виша стамбена комисија, те уколико је жалба одбијена, лице има право да поднесе тужбу Управном суду.

**Основни критеријум
- време чекања на стан**

У односу на досадашња решења, сада важећим правилником предви-

ђена су нова материјална решења која се огледају у следећем. Ради истицања дужине времена чекања на стан и дужине радног стажа, у члану 6. Правилника за поједине критеријуме за утврђивање првенства измењен је број бодова, као и значај појединих критеријума, док је у члану 7. критеријум „време чекања” измењен и дефинисан тако да се за сваку годину без стана додељује 7 бодова, а чекање у службеном стану, у стану у закуп на одређено или неодређено време, у стану у својини који је стечен по основу радног односа, као и у стану (стамбеној згради) који је стечен по било којем правном основу - 5 бодова. У ставу 2. истог члана дефинисан је појам „лице без стана”.

У члану 9. бодовна скала критеријума „значај радног места” смањена је са 250 на 220 бодова јер је и сам критеријум изгубио значај који је имао у претходном правилнику с обзиром на то да је основни критеријум време чекања на стан, а не значај радног места, као што је то био случај у претходном правилнику. Такође, важећи правилник је предвидео додатне бодове за професионално војно лице са звањем pilota, које испуњава програм летачке обуке, па он, поред утврђеног броја бодова по основу положајне групе, добија и додатних 20 бодова.

У члану 10. критеријум „стамбена угроженост”, који је до сада био највише оспораван, за лица која немају решено стамбену потребу по основу радног односа, а та лица или чланови њиховог породичног домаћинства имају стан (породичну стамбену зграду) у закуп или у својини, предвиђа 170 бодова. Као разлог наводи се да су та лица, по претходним решењима, била у неравноправном положају у односу на остале стамбене интересенте с обзиром на то да се добијало по 2 бода за сваки квадратни метар разлике између имајућег и припадајућег стана. Исто је важило и за лица која су корисници неодговарајућег стана по основу закупа, или својине, или стана који је отуђен, а стеченог по основу рада, на име разлике између имајућег стана, односно стана који је отуђен и припадајућег стана. Новим решењима утврђује се 30 бодова ако

је разлика соба, односно 15 бодова за полусобу. Лице које бесправно станује у стану или заједничкој просторији, слободном пословном простору, просторији погодном за становање и грађевинском простору у стамбеној згради адаптираном за становање, не остварује бодове и то од дана од када Управа за инфраструктуру Сектора за материјалне ресурсе утврди бесправно коришћење.

У члану 11. прописано је да се чланом породичног домаћинства сматрају супружник и дете (рођено у браку, ван брака, усвојеник или пасторак), који станују у истом стану или породичној кући, што се доказује уверењем МУП-а о пребивалишту. Изузетно, уколико је подносилац захтева по потреби службе премештен у друго место службовања, а чланови његовог породичног домаћинства наставе да живе у ранијем месту пребивалишта, сматраће се да су и даље чланови његовог породичног домаћинства. Такође, предвиђено је да се у случају смрти носиоца права на решавање стамбене потребе или члана породичног домаћинства бодови не одузимају по основу критеријума „број чланова породичног домаћинства“.

У члану 12. повећан је број бодова по основу стажа у двоструком трајању, са 2 на 5 бодова за свака ефективно навршена три месеца стажа.

Критеријум „здравствено стање“ усаглашен је у члану 13. са републичким прописима из домена пензијског и инвалидског осигурања и другим прописима којима се уређује ова област и повећан је број бодова са 20 на 40, а у случају смрти носиоца права на решавање стамбене потребе, или члана породичног домаћинства, бодови се по основу овог критеријума не одузимају. Уколико лице испуњава услове за одређени број бодова по два или више основа из овог члана, остварује бодове само по једном основу који је за њега повољнији.

Осам листа реда првенства

У члану 14. прописано је 8 (осам) листа реда првенства, с новином да се на листи за генерале-адмирале налазе и официри од I до V положајне групе, а то исто важи и за листу пензионисаних генерала-адмирала. За лица без стана, као и за лица која имају стан у закуп на неодређено време или у власништву неодговарајуће структуре, утврђују се посебне листе реда првенства по категоријама стамбених интересената (осам листа), применом критеријума по свим основама из овог правилника. За лица без стана која своје стамбене потребе решавају доделом теже дељивог стана или доделом неуређеног стана утврђује се јединствена листа реда првенства по месту и структури.

У члану 16. прописано је да о променама које утичу на решавање стамбене потребе лице писмено обаве-

штава Стамбени орган на прописани начин у року од осам дана од дана настанка промене, с тим да их Стамбени орган ажурира. Чланом 17. дефинисано је да ће се станови прибављати и додељивати искључиво по структури, без навођења површина, чиме ће се обезбедити несметано прибављање станова у фонд Министарства одбране и Војске Србије по свим основама. Постоји, наравно, у члану 18. могућност да се стамбеном интересенту може дати у закуп и стан мањи од стана који му по структури припада по одредбама овог правилника, као коначно решење стамбене потребе, ако о томе да писану изјаву. Новина је у томе што се изјава о прихватању структурно мањег стана може дати за сваки посебан акт министра одбране о расподели расположивих станова.

У члану 19. прописано је да се професионалним припадницима у МО и ВС даје стан у гарнизону, односно месту службовања, а пензионисаним припадницима МО и ВС у било ком месту на територији Републике Србије. Изузетно, лицима која су постављена на формацијско место формацијског чина бригадни генерал и виши може се дати стан у закуп у било којем гарнизону, односно месту на територији Републике Србије. У члану 20. дефинисано је да стан који је у приватној својини, а који стамбени интересент преноси у стамбени фонд Министарства одбране и Војске Србије, треба да буде исте структуре и приближно исте површине као стан који је стечен из радног односа.

Ефикаснија додела теже дељивих или неуређених станова

У члану 21. предвиђена је могућност ефикасније доделе теже дељивих станова у закуп на неодређено време. Под појмом теже дељиви станови подразумевају се уређени станови у закуп који се због мале површине или места где се налазе нису могли поделити у редовној расподели. У члану 22. предвиђена је ефикаснија додела неуређених станова у закуп на неодређено време. Под појмом неуређени станови подразумевају се станови у којима нису изведени радови инвестиционог и текућег одржавања према пропису којим се уређује начин коришћења,

управљања и одржавања стамбених зграда. У члану 23. регулисан је начин решавања стамбених потреба за лица која се не налазе у евиденцији стамбеног органа, који се покреће подношењем захтева за доделу стана у закуп и наведена су документа којима се доказују наводи у захтеву. За лица која желе да своју стамбену потребу реше на начин и под условима разменом власништва на непокретности, прописано је која су документа потребна да доставе уз захтев.

У члану 24. и наредним прописано је поступање у утврђивању права за лица која своју стамбену потребу решавају путем доделе стана у закуп на неодређено време, односно евидентирање и обраде података у складу са критеријумима за утврђивање реда првенства, без доношења управног акта, као и надлежност за одлучива-

По новом правилнику Стамбени орган, због ефикаснијег рада, евидентира лица и обрађује податке у складу са критеријумима за утврђивање реда првенства без доношења управног акта, о чему се заинтересовани обавештава писаним или електронским путем.

ње по примедбама на бодове, ко одлучује о неоснованим захтевима за доделу стана, односно поступање у утврђивању права на решавање стамбене потребе за лица која су ушла у ужи круг лица за расподелу станова или зајмова према посебном акту министра одбране о расподели расположивих станова, односно о додели зајма. Даље је дефинисано ко доноси решење о додели станова у закуп и ко формира Стамбену комисију, ко има право на жалбу на решења о додели стана, рокови и ко је надлежан за решавање по жалбама у другом степењу.

Одредбама члана од 29. до 31. прописани су елементи које обавезно садржи решење о давању стана у закуп, или уговор о закупу стана, услови под којима престаје њихова важност и поступак неприхватања додељеног стана. Наредним члановима (32. до 34.) ближе је уређен начин и поступак решавања стамбене потребе враћањем стана неодговарајуће структуре у стамбени фонд Министарства одбране и Војске Србије, ради стицања својине на новодедељеном стану, а на тај начин се решавају два стамбена интересента.

Чланом 37. утврђени су приоритети за изузимање из реда првенства у оквиру сваке листе реда првенства, као и да министар одбране доноси по-

ДОДАТНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

За евентуална питања и појашњења појединих процедура, стамбени интересенти могу добити информације од дежурног правника Одељења за стамбене послове, путем Инфолиније, на телефоне: 011/3201-222 и 066/8722-800, уторком и четвртком од 11.00 до 15.00 часова.

У току је изградња 30.000 станова за припаднике снага безбедности

себну одлуку о додели стана за лица која имају приоритет за изузимање из реда првенства. Први пут је, у члану 39, прописана могућност да се члановима породичног домаћинства лица из члана 2. став 1. чија је смрт наступила од задобијене ране, повреде или озледе за време вршења службе или у вези са вршењем службе може доделити једнократна финансијска помоћ на име откупа стана додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране или враћања зајма, односно може се отписати дуг за откуп стана додељеног из стамбеног фонда Министарства одбране или враћања зајма. Финансијска помоћ додељује се посебном одлуком министра одбране, у складу са финансијским средствима обезбеђеним у буџету Републике Србије.

Нису заборављени ни они који већ имају поднете захтеве за решавање стамбеног питања. Начин решавања захтева поднетих до дана ступања на снагу овог правилника, реализација одлука надлежног старешине о изузимању из реда првенства, као и реализација одлука о расподели станова у закуп које су донете пре ступања на снагу овог правилника, прописан је члановима 41. до 43. Чланом 44. одређено је да ће се, до доношења нове листе тешких трајних болести које утичу на решавање стамбених потреба, примењивати важећа листа објављена у „Службеном војном листу” бр. 36/15.

Чланом 45. утврђена је надлежност Стамбене комисије која ће, за сва ранија решења о додели адаптираних просторија и пословних простора за становање, стана за службене потребе или у закуп на одређено време која је донео Стамбени орган или други

Стећи ће се услов доношење одлука о расподели станова по математичком моделу, који предвиђа процентуалну расподелу станова по категоријама у зависности од процентуалне заступљености сваке категорије по месту и структури.

надлежни орган Министарства одбране и Војске Србије, као и решења о изузећу, донети решења о давању стана у закуп на неодређено време, уз писано изјашњење тог органа да је престала потреба за коришћењем конкретног стана за службене потребе или у закуп на одређено време и организационе јединице Министарства одбране надлежне за инфраструктуру о статусу стана. Чланом 46. дефинисано је на који начин ће се донети решење и извршити закључивање уговора о закупу стана у случајевима када се врши измена решења о додели адаптираних просторија, пословних простора, службених станова и станова у закуп на одређено време у станове у закуп на неодређено време.

Поновна обрада предмета

На крају, Правилником је прописано и да се око 19.000 предмета обради по одредбама овог правилника, а да се евентуална подела станова које Управа за инфраструктуру Сектора за материјалне ресурсе пријави за рас-

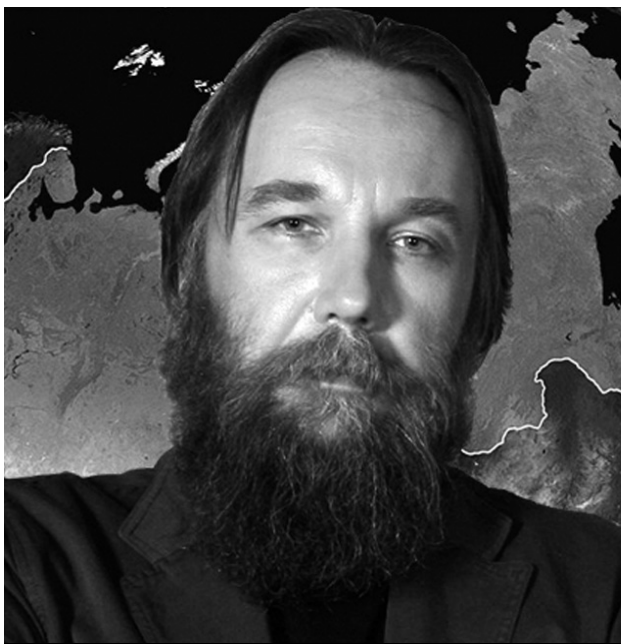
поделу неће вршити до краја марта 2020. године.

Правилником је дефинисано да ће министар одбране донети Упутство о начину поступања по захтевима за доделу стана у закуп, вођења евиденције, сачињавања листа реда првенства, као и другим пословима у вези са решавањем стамбених потреба у Министарству одбране, којим ће се ближе дефинисати начин поступања по захтевима за доделу стана у закуп, вођења евиденције, сачињавања листа реда првенства, као и други послови у вези са решавањем стамбених потреба у Министарству одбране. Очекујемо да наведено упутство ступи на снагу у наредном периоду објављивањем у „Службеном војном листу”, чиме се стиче услов да буду формиране Стамбена комисија и Виша стамбена комисија, које ће водити управни поступак решавања стамбеног питања. Такође, стећи ће се услов за доношење одлука о расподели расположивих станова по математичком моделу, који предвиђа процентуалну расподелу станова по категоријама у зависности од процентуалне заступљености сваке категорије по месту и структури. Овај модел се примењује већ дужи временски период и као такав најреалније предвиђа расподелу станова по категоријама.

У зависности од броја станова који ће бити прибављени за расподелу и обухваћени у реализацији по овом правилнику, зависиће оцена самог Правилника и његова правичност. Напомињемо да након истека жалбеног рока, доношењем извршног решења о додели стана, сва надлежност у поступку увођења у посед, склапања уговора о закупу и уговора о откупу у надлежности је Управе за инфраструктуру Сектора за материјалне ресурсе.

Алтернативна решења

Као алтернативе за решавање стамбеног питања у Министарству одбране и Војсци Србије, постоје и програми: решавања стамбеног питања путем комерцијалног кредита, по којем лице може остварити 10 одсто увећаних трошкова за становање, добијањем 20.000 евра у динарској противвредности корисницима војних пензија без стана, по одредбама Правилника о употреби, условима и начину коришћења средстава за побољшање материјалног положаја корисника војне пензије без стана („Службени војни лист” бр. 32/10), које доноси Фонд за СОВО, као и куповина станова под повољнијим условима за припаднике снага безбедности, према Закону о посебним условима за реализацију пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности („Службени гласник РС” бр. 41/18 и 54/19), а основ коришћења неког од наведених програма је да се стамбени интересент налази на стамбеном збрињавању по важећем Правилнику.

Професор др Александар Дугин,
руски филозоф, социолог,
геополитичар

СРБИЈА ИМА ОДГОВОРНОСТ ЗА БАЛКАН

Националне интересе Србије најбоље ће заштити јака војска, неутралност и активна политика у организовању општебалканског система одбране и безбедности. Према мом мишљењу, овде је најважније не ограничавати се искључиво на територију Србије. Треба размишљати глобално, што значи бар у размерама Балкана, а даље на скали источне Европе, с приступом Евроазији и Блиском истоку. Ко ће, ако не Срби, да преузме одговорност за Балкан – за цео јужнословенски (и делимично албански) регион! Али то прејудицира два услова: очување неутралности и јачање одбрамбених способности саме Србије. Јака Србија – јак и независан Балкан.

Предавање једног од најпознатијих светских филозофа и геополитичара данашњице, творца „Четврте политичке теорије“, после либерализма, фашизма и комунизма, одржано на Војној академији крајем новембра прошле године, изазвало је велику пажњу стручне и шире јавности. Био је то тек један од разлога за интервју у „Одбрани“, у коме се овај оригинални светски признати теоретичар политичких односа још једном исказао као велики и недовосмислени српски пријатељ.

Значај геополитике у међународним односима несумњиво зависи од земље до земље, од региона до региона, али је за земље Балкана, посебно за Србију, ако узмемо у обзир њену историју, познавање геополитике увек било веома важно. Говорећи о евроазијском политичком дискурсу данашњег мултиполарног света, готово на почетку свог предавања проф. др Александар Дугин истакао је и значај Србије у новој, савременој, геополитици. Зато смо разговор с овим светраним представником модерне филозофије и започели улогом Србије у савременим међународним односима.

● У својим бројним радовима о стварању мултиполарног света предвидели сте значајну улогу „малих“ земаља и народа. Да ли Срби-

Пише:
**Душан
Глишић**

ја, на прелазу из униполарног у вишеполарни свет, има значај какав је имала у 20. веку?

– Мислим да Србија има принципијелно важан значај за геополитику Балкана, Европе и света у целини. Балкан је чвориште цивилизација. На њему се спајају многе, често дијаметрално супротне, линије геополитичких интереса, не само европских држава, већ и светских полова. Управо је овуда пролазила линија одбране између Источног и Западног блока у време хладног рата. Раније су се овде сударали интереси Турске, Француске, Русије, Аустрије, Немачке. И данас Балкан представља један од два екрана светске геополитике. Други је Блиски исток. Зато је Србији суђено да игра главну улогу у геополитици.

За сада НАТО на Балкану успева да

појача своју контролу над земљама региона, а али је то агонија униполарног света. Вишеполарне тенденције ће у најскорије време неизбежно дотаћи и Балкан, баш као што се то догодило на Блиском истоку, нарочито у Сирији, где очигледно видимо како се мења светски поредак. Русија се враћа, али сад већ не као други пол који се супротставља Западу, већ као један од полова нове, вишеполарне архитектуре која никад пре није постојала. И паралелно све већу улогу почиње да игра Кина. Видели смо како је разорно било мешање САД и земаља НАТО-а у геополитику Блиског истока и колика је одлучност тамошњег народа у одбацивању наметнутих интереса Запада. Позиција Русије и Кине, као и регионалних полова – Ирана и Турске – нагло расте. То ће неизоставно дотаћи и Србију. Србија на Балкану представља најпријатељскији бедем Евроазијског пола. Штавише, проблем Косова, па чак и очување територијалног јединства Србије у постојећим границама може бити разрешено само у контексту вишеполарног света. Униполарност и оријентација на Запад представљају крај Србије, у сваком смислу. Зато је Србија, као ни једна друга балканска држава, данас заинтересована за што скорије јачање вишеполарног светског поретка на Балкану, у Европи и у свету у целини.

Али, свет више није биполаран, у њему више не постоји директан дуел Истока и Запада, нема старих идеологија. Србија је, у вишеполарном свету, позвана да игра нову улогу на Балкану и у европској геополитици уопште. Традиционално наклоњена Русији, Србија је такође заинтересована за добре односе са Европом и са западним земљама. Међутим, Србија никако не би требало да зависи од Запада, да препусти свој суверенитет и пристане на одлуку о признавању такозваног независног Косова, на чему инсистира Европска унија, што поставља као услов њеном приступању. Србија је, традиционално, била центар који је обједињавао Балкан. Срби су због тога платили високу цену, али Србија нема другу судбину. Улога Србије је сада другачија – у поштовању стратешке неутралности, а то и јесте најбољи избор у измењеном, вишеполарном свету.

Истовремено, управо Србија мора да разради нови план општебалканске геополитике, заснован на принципима вишеполарности. Никако не сме да се затвара и ограничава у унутарнационалне, чисто српске проблеме. Они су у садашњој конфигурацији једноставно нерешиви, као што је нерешив и проблем Косова. Србија је позвана да одигра своју улогу у балканској геополитици само ако изађе ван својих граница, стратешким погледом обухватајући читав балкански простор и народе који ту живе.

Наравно, то ће бити могуће даљим зближавањем са стубовима вишеполарног света – Русијом и Кином. Међутим, важно је да се изгради ефикасна политика са Европом, па чак и са Сједињеним Државама, бар са оним снагама које признају неминовност другачијих међународних односа. Врло је индикативно да је председник Трамп умногоме наклоњен управо вишеполарности и снажно критикује либерални глобализам, интервенционизам и мешање у послове суверених држава. Бар је то био његов предизборни програм за који је гласала већина америчких бирача. Не представља претњу Запад сам по себи, већ оне

Срби имају горак укус због усамљености деведесетих година 20. века, па и почетком двехиљадитих. Има разлога за очај. Кад су јој отимали земљу, Србији нико није дао адекватну подршку. Међутим, ситуација се мења. Вишеполарни свет је све јачи, а чињеница да ни Русија, ни две трећине становништва на земљи не признаје такозвано Косово даје наду.

Србија је јака држава, а српска војска је традиционално најјача на Балкану. То је предност, али и одговорност. Неутралност у овом случају најбоље служи српским националним интересима. Војска Србије може сарађивати и са Русијом, и са Кином, и са државама НАТО-а у војној сфери. Све што повећава безбедност и одбрамбену способност земље је корисно.

екстремистичке снаге глобалиста које желе да очувају униполарни свет по сваку цену, чак и по цену директних интервенција, операција везаних за смену режима и подршке терористичким организацијама. Данас не говоримо о претњи Запада, него о претњи фанатика глобалиста, екстремних либерала, који представљају претњу и за сам Запад, како за Сједињене Државе тако и за Европу.

● Многи Вас сматрају оснивачем руске нове геополитике. Које су њене карактеристике и да ли је Русија спремна за интензивнију стратегију стварања мултиполарних међународних односа?

– Руску, тачније евроазијску геополитичку школу стварао сам ја, почевши од краја осамдесетих година прошлог века. У почетку су је сви исмевали и геополитику нису озбиљно схватили. Данас је у свим високошколским установама Русије она обавезан предмет. Евроазијска геополитика базира се на истим принципима као и западна, англосаксонска (Макиндер, Механ, Спикмен, Бжежински и др.), али мапу света гледа са супротног гледишта. Атлантска геополитика Евроазију сматра објектом, тежи да је заустави, покори и стави под контролу. То је циљ очувања светске доминације Запада. Руска геополитика тежи сасвим супротном циљу: Евроазија треба да се учврсти као субјекат, као самосталан и суверен играч, који делује слободно и независно. А да би се то постигло, неопходно је да се пробије та атлантска блокада и изађе на топла мора.

Геополитика вишеполарног света и представља развој традиционалног евроазијства, његов нови концептуално-теоријски заокрет. Тај приступ искључује руску агресивност, империјализам и интервенционизам. Русија ни силов, ни идеологијом, није успела да оствари своје геополитичке циљеве. Сада покушавамо да то постигнемо у миру, савезима, стратешком сарадњом. Не желимо да направимо Европу, исламски свет или Далеки исток проруским. Желимо да учинимо Европу европском, исламски свет исламским, а цивилизације Јужне Азије и

Далеког истока независне од било кога, и од Запада, и од нас самих. Зато је таква стратегија без сумње неагресивна. Истовремено, Русија је прилично доследно и прилично успешно спроводи.

● Како у тој констелацији видите Србију?

– Русија неће Балкан оставити Западу, посебно јер Запад само што се није урушио. Русија је веома заинтересована за вишеполарност. Зато ће подржати Србију не само у проруској оријентацији, већ и у њеној неутралности, и шта више, у њеној водећој улози у источној Европи и на Балкану. Зато видим Србију као Русији најближу европску земљу. Али у вишеполарном свету немогуће је све сводити на избор или Запад или Русија. Србија може и треба, макар и уз нашу подршку, да игра сопствену улогу у тој балканској геополитици. Србија може да буде пример и за саму Европу.

Швајцарска је једна од најпресперитетнијих европских земаља. Међутим, она је неутрална и не улази у Европу. Европска унија се руши зато што није заснована на европским интересима и вредностима, већ на интересима атлантиста и екстремистичкој либералној глобалистичкој идеологији. Зато европске земље брзо губе свој идентитет, а њихова економија опада или је на заласку. У таквој ситуацији Србија би својим примером могла да покаже да постоји и други излаз. Не само да стане на страну Русије већ и да постане авангарда вишеполарности. Ако је Европи суђено да поново буде основана на принципима који су више европски, онда би у таквој европској Европи могло да се нађе место и за Србију и за друге православне и словенске земље. Иако би, можда, било боље да се створи још један геополитички савез – „Велика Источна Европа“, коју чине три велика простора – Балкан, Мађарска и Румунија и балтичке земље. На балканском простору улога Србије била би централна, као и у читавој „Великој Источној Европи“.

Русија, међутим, не жели да се меша у слободно изражавање воље источноевропских народа. Зато је, на изненађење многих, „дозволила“ Црној Гори да уђе у НАТО. Верујем да ће ускоро сви схватити, као што су то схватили Мађари, Пољаци, Чеси и Словаци, да Европска унија није спас, него катастрофа и да НАТО не јача безбедност, него укида суверенитет. Тада ће доћи руски тренутак. И веома ценимо оне који у свим фазама остају верни нашем пријатељству. Ништа никада неће уништити руско-српско братство.

Овог пута нећемо издати Србију, нити ћемо оставити наше друге пријатеље на Балкану – у Босни, Црној Гори или Македонији.

● Ослањање на традицију важно је сваком народу, свакој нацији. Глобалисти, међутим, упорно понављају да је „поглед унапред“ предуслов срећније будућности за све

државе. Није ли то замка која омогућава ревизију историје и нове сукобе у прерасподели света?

– Глобализам је антиљудска идеологија, усмерена против човечанства, која тежи да човека ослободи од сваког облика колективног идентитета – од вере, културе, народа, па чак и од пола, а сутра и од припадности људском роду, чему воде постхуманисти и присталице вештачке интелигенције. Ово је логичан крај глобализма – уништавање човечанства и самог живота на земљи. Под маском слободе и демократије, либерали теже да успоставе нову диктатуру – технократије и политичке коректности. Узгред, они више не покушавају да било кога заведу „светлом будућношћу“, они застрашују тиме да ће без либерала све бити „још страшније“. То је лаж. Алтернативе постоје и нису тако страшне као што покушавају да их представе.

Глобалисти уништавају традицију у име индивидуализма. На тај начин уништавају самог човека, његов садржај, његову етику, његову културу. Алтернатива томе је слободан и суверен развој заснован на традиционалним вредностима у свему – у култури, политици, економији. Задатак је очувања човечности човечанства, а без народне традиције, без правичног друштва, без везе са духовним коренима, то се не може постићи. Због тога глобалисти мењају историју према свом интересу, представљајући целокупну прошлост као велики неспоразум, по свом нахођењу одређујући ко је био жртва историје, а ко целат, чак и ако је, у ствари, све било потпуно супротно. Међутим, оно што је важно јесте да историју пишу победници. Због тога је бескорисно жалити се да глобалисти и либерали лажу. Да, лажу, али да бисмо одбранили нашу истину – истину народа и традиција – морамо прво да их победимо. Култура, историја, наука – то је поље модерне битке. Некада страшније и озбиљније од директних војних сукоба.

● Често истичете да поштујете српски народ због његове непокорности и слободолубивости.

– Мислим да је народ нешто што не може зависити од површних процеса. Он се мења на површини, а у дубини остаје увек исти. Данас су Срби историјски уморни од низа пораза. Срби су држали на својим плећима историју, демонстрирајући своју оданост слободи и независности, свом идентитету током читавих деведесетих, када се Русија распадала и котрљала ка пропасти. И због чињенице да су Срби после толико губитака ослабљени, нико не може да их криви. Али, дубоко верујем у српски народ и чврсто знам да се није променио, исти је – поносан и независан, православан и јуначки, са својом српском крсном славом и својим обичајима и традицијом, уз сећање на подвиг цара Лазара и избор оних који су отишли у сигурну смрт на Косову пољу. И та Косовска битка на Видовдан није само прошлост, него и српска вечност. И још нешто важно! НАТО бомбардовање Београда имало

је најозбиљнији утицај на светску историју. Управо је 1998–1999, након бомбардовања Београда, дошло до наглог заокрета у ставу две светске силе – Русије и Кине. Русија је крајем 1999. већ имала Путина, а након што су америчке бомбе погодиле кинеску амбасад у Београду, Кина је стала на пут јачања суверенитета, што је крунисано савременом политиком Си Ђинпинга. До заокрета ка вишеполарности дошло је управо тада, а Срби су на себе преузели главни ударац. Срби се још нису опоравили од тог бола, али нису признали пораз. То говори и став везан за Косово – све док Срби знају да је Косово Србија, народ је жив.

НАТО бомбардовање Београда имало је најозбиљнији утицај на светску историју. Управо је 1998–1999, након бомбардовања Београда, дошло до наглог заокрета у ставу две светске силе – Русије и Кине. Русија је крајем 1999. већ имала Путина, а након што су америчке бомбе погодиле кинеску амбасад у Београду, Кина је стала на пут јачања суверенитета, што је крунисано савременом политиком Си Ђинпинга. До заокрета ка вишеполарности дошло је управо тада, а Срби су на себе преузели главни ударац.

Кретање Србије ка Европској унији, према мом мишљењу, није правовремено и неће дати ништа друго до новог понижења. Међутим, то не значи да би Србија требало да буде антиевропски настојала. Мислим да су добри односи са Европом, као што је случај са Швајцарском, нешто сасвим позитивно, али одустајање од Косова, у име лажних очекивања од Европске уније, једноставно није одговорно. Исправни односи са Русијом, Кином, земљама Блиског истока, околним балканским земљама и земљама источне Европе могли би да дају више користи и сачувају оно главно. Наравно, на Србима је да одлуче.

● Како видите решење косовско-метохијског чвора?

– Залог наде за интеграцију Косова повезан је са инсистирањем на очувању те исконске српске земље у саставу Србије. Довољно је само учинити уступке по овом питању и одмах ће се

поставити питање Рашке (Санџака) и Војводине итд. Срби имају горак укус због усамљености деведесетих година 20. века, па и почетком двехиљадитих. Има разлога за очај. Кад су јој отимали земљу, Србији нико није дао адекватну подршку. Међутим, ситуација се мења. Вишеполарни свет је све јачи, а чињеница да ни Русија, ни две трећине становништва на земљи не признаје такозвано Косово даје наду. Та нада ће само расти ако Србија сад не предузме непромишљен корак због кога ће горко жалити. Јер, ако се одрекнете Косова, онда ће и сви претходни херојски подвизи бити узалудни. Ма колико да је тешко, вреди држати се. Униполарни свет слаби и ускоро ће Русија и Кина, као и друге државе, имати довољно снаге да подрже план за обнову Косова у склопу Србије. Наравно, и Београд мора да пронађе неко прихватљиво решење за албанско становништво. Нико неће подржати етничко чишћење.

Данас се чини да одрицање од Косова с једне стране, односно одлучно инсистирање на томе да је оно у саставу Србије, у пракси не значи много и да се ради само о услову за пријем у Европску унију, али није тако. Светски баланс може да се промени у било ком тренутку и ускоро ће се сигурно и променити, а самим тим биће могуће вратити се и питању Косова и легитимитета тамошњег присуства америчких војних база. Као што је, након ослобођења Рожаве, преиспитано присуство америчких војних база на северу Сирије.

● Стварање мултиполарног света основа је Ваше четврте политичке теорије. После либерализма, фашизма и комунизма, на реду је, кажете, нешто ново. Мешавина идеологије, традиције, економије, религије... Шта ће малим земљама вратити сопственост и како ће се извући из под чизме глобализма?

– Ако имамо посла са униполарним светом, онда мале земље немају шансе. Идеологија која је тријумфовала у 20. веку – либерализам – не допушта алтернативе. То значи да ће бити укинута сви облици колективног идентитета. Река миграната преплавиће земљу, а одбрана идентитета изједначиће се са злочином. Породица и култура биће уништени, традиција и религије биће укинуте. Стога либерализам доноси смрт свим народима и земљама – и малим и великим. Данас је либерализам постао тоталитарна идеологија која не допушта било какве замке. За либерале је данас „фашиста“ или „комуниста“ свако ко одбацује либерализам. Али не сме се на то пристајати ради либералног тоталитаризма. Фашизам и комунизам не исцрпљују све алтернативе, не одговарају већини народа и цивилизација. Све су то производи модерне западне цивилизације, баш као и либерализам. Стога је и доследна четврта политичка теорија антилиберална, али и антикомунистичка и антифашистичка. И свима је потребна – и малим и великим земљама.

Глобалисти уништавају традицију у име индивидуализма. На тај начин уништавају самог човека, његов садржај, његову етику, његову културу. Међутим, оно што је важно, јесте да историју пишу победници. Због тога је бескорисно жалити се да глобалисти и либерали лажу. Да, лажу, али да бисмо одбранили нашу истину – истину народа и традиција – морамо прво да их победимо. Култура, историја, наука – то је поље модерне битке. Некада страшније и озбиљније од директних војних сукоба.

Притом, не постоји универзална четврта политичка теорија. Сваки народ има своју традицију и свој идентитет. Због тога би Србија требало да има своју четврту политичку теорију, засновану на српској традицији, историји и српским вредностима. И морамо признати да Хрвати, Босанци, Словенци, Македонци, Албанци, Мађари, Бугари могу и треба да имају своје верзије четврте политичке теорије. Ако желимо да сви други препознају, или признају, наш посебан идентитет, и ми морамо препознати и признати туђе. Не правити их својима, не мешати, али признавати. У томе јесте разнolikост и богатство света.

Ако се схвати тај принцип, онда непријатељи и противници могу постати савезници, ако не пријатељи. Сада више нико сам не може изградити јединствену политичку теорију – ни огромне цивилизације, ни мали народи. Али заједно и уз уважавање разлика у културама и идентитетима, то

је могуће учинити. Другим речима, и за мали народ (а Срби нису мали, већ велики народ) четврта политичка теорија је једини излаз. Либерализам је загарантована смрт за друштво, али његове алтернативе – комунизам и фашизам – такође нису излаз, него замка. Стога је четврта

политичка теорија толико неопходна. Иначе, моја књига „Четврта политичка теорија“ преведена је данас на многе језике Запада и Истока. Дивно је што постоји и српски превод.

● Противник сте либерализма и либералне демократије. Сматрате је преваром која је довела до фашизма и комунизма. Монолитни, униполарни свет сматрате опасношћу за све, па и за оне који га намећу. Уместо униполарног и биполарног, нудите вишеполарни свет, могућност да и мали народи буду снажни и велики. Имају ли они ресурсе који им то омогућавају у безбедносном, одбрамбеном смислу, или су, у новим међународним околностима, осуђени на потчињен положај?

– Мали народи наравно нису у стању да се такмиче са великим ослањајући се само на себе. Али мултиполарност и одбацивање глобализма не значи да су све земље осуђене да се затворе у себе. Напротив, сваки народ ће имати бројне могућности за изградњу интеграционих процеса са онима са којима то буду хтели. Важно је само не нарушити здраву структуру друштва. На пример, у свакој земљи првенствено би пољопривреда требало да добије подршку. Уништавајући сеоски живаљ уништавамо темеље народа. Чини се лакшим набавити јефтине производе из иностранства али то, на крају, резултира колапсом привреде. Свака држава треба да има неку врсту унутрашње подршке економији. Срби су издржали и преживели деведесете само захваљујући селу. Стога је уништавање села и прелазак на ГМО, на чему инсистирају глобалистичке корпорације, као и продаја земље страним монополима, оно што уништава економију земље, а не њен обим.

У економији, мултиполарност не отвара мање, већ веће могућности за економски развој. Запад користи економију за директан притисак и уцену. Ускоро ће можда већина светских земаља бити под западним санкцијама. То је апсурдно и довешће до тога да Запад сам себе уништи, једноставно ће бити одбачен и заборављен, сви ће га одбацивати и живети даље, међусобно тргујући и сарађујући.

● Може ли свет, с обзиром на особине и понашање народа и држава, да не буде подељен? Како онемогућити надметање великих сила?

– Није најважније да се укине ривалитет (то је немогуће), већ да се регулишу његова правила, врати етика, хуманост, па чак и естетика у међународне односе. Основа рата мора постати племенита, ако је већ потребан – рат облика, оживљавање витешког духа. Морамо вратити културу и човечност чак и у сукобе, уместо те монструозне механичке кланице, масовног технолошког уништавања, какви су модерни ратови.

● Србија је војно неутрална земља. С обзиром на њен објективни геополитички значај на балканском подручју, да ли јој такво опредељење, у садашњим околностима, помаже да оствари своје националне интересе?

– Сигуран сам да помаже. Србија је јака држава, а српска војска је традиционално најјача на Балкану. То је предност, али и одговорност. Неутралност у овом случају најбоље служи српским националним интересима. Војска Србије може сарађивати и са Русијом, и са Кином, и са државама НАТО-а у војној сфери. Корисно је све што повећава безбедност и одбрамбену способност земље. Али постајући, евентуално, део једног блока, Србија ће потпуно изгубити свој војни суверенитет и постати зависна. Неутралност, посебно у условима растуће мултиполарности света, чини Србију слободном и независном. Остаје јој могућност да у различитим ситуацијама делује заједно са различитим снагама. Међутим, само ће Срби одлучити шта ће радити у сваком конкретном случају, првенствено задржавајући свој суверенитет. Није искључено да ће се у будућности, као што Путин то жели, формирати и заједнички руско-европски систем безбедности. И у том случају сам Бог заповеда да Србија постане центар руско-европског стратешког партнерства. За сада је НАТО још увек инструмент глобализма, атлантизма и један од полова биполарног света, који је покушао да постане једини, али није успео.

Национални интереси Србије најбоље ће заштити јака војска, неутралност и активна политика у организовању општебалканског система одбране и безбедности. Према мом мишљењу, овде је најважније не ограничавати се искључиво на територију Србије. Треба размишљати глобално, што значи бар у размерама Балкана, а даље на скали источне Европе, с приступом Евроазији и Блиском истоку. Ко ће, ако не Срби, да преузме одговорност за Балкан – за цео јужнословенски (и делимично албански) регион! Али то прејудуцира два услова: очување неутралности и јачање одбрамбених способности саме Србије. Јака Србија – јак и независан Балкан.

Извор: *Одбрана*
Превела **Маја Станимировић**

Пише
Проф. др
Станко
Нишић,
пуковник у
пензији

Понашање међународних фактора пре, у току и на завршетку разбијања СФРЈ, неспорно говори о њиховој директној умешаности у заплет и расплет југо-кризе у целини, као и у преношењу сукоба у БиХ, што је неминовно резултирало избијањем национално и верски обојеног грађанског рата. Западни моћници одлучујуће су помогли насилно отцепљење Словеније и Хрватске, а потом и БиХ од Југославије, унапред знајући да такво решење, нарочито у случају Хрватске и БиХ, не може проћи без крвопролића. Неспорно је, дакле, да је спољно дириговање грађанским ратом и у БиХ, као и целој Југославији, било пресудно.

Рат у БиХ послужио је као оправдање и средство и за нову улогу НАТО-а у Европи и свету. Терористички експеси у Сарајеву и Сребреници морали су се догодити јер се НАТО-у журило да се консолидује и испроба своје функционисање, како би се припремио за теже задатке који га очекују на даљем походу Запада на Исток. Случај „Сребреница“ им је посебно послужио да и у другим регионима света превентивно предузимају интервенције под изговором спречавања злочина какав је почињен у Сребреници. Убрзо је, под мотивом спречавања хуманитарне катастрофе на Косову, предузета операција „Милосрдни анђео“ којом је разорена СРЈ.

Грађански рат у БиХ

За грађански рат у БиХ се могу наћи аргументи и упоришта да је био и ескалација међуцивилизацијског сукоба за који латентно стање није ни престајало да постоји још од раскола хришћанства (1054. године), а само је умножено исламизацијом балканског становништва инвазијом Турака на Балкан. Османлије су, на нашу несрећу, због заустављања на Војној граници коју су претежно чували Срби, најдуже се задржали на простору БиХ, који је граничио са Војном крајином, као и дуж путева који су водили према том простору, тј. у Рашкој области, названој - Санџак.

Етничка слика БиХ је унапред обећавала да се у њој, у случају разбијања СФРЈ, распламса верски обојен грађански рат. Нарочито је на то упозоравала чињеница инсталирања исламског фундаментализма Алије Изетбеговића који је заговарао унитарну БиХ, која би, неизбежно, била са знаком полумесеца. Срби, поучени и за-

Интереси Запада у вези са Сребреницом

КИЧМА СРПСКОГ КОРПУСА

Оптужбе за геноцид у Сребреници против српских политичара и генерала послужила је за оправдање прекрајања раније биполарне равнотеже на Балкану. Закључак је једноставан: Балкан је потребан Западу за његову геополитичку доминацију над Русијом у овом делу Европе. Подједнако је важно да се случај Сребренице користи за правдање војних интервенција НАТО-а свуда у свету, под мотивом спречавања разних катастрофа, каква је, наводно, допуштена у Сребреници.

плашени искуством из прошлости, схватили су да им је у таквим условима могуће очување сопственог идентитета само у заједници у којој нису у мањини. Наравно, та се српска концепција сукобила са концептом исламског фундаментализма у БиХ, што унапред није обећавало миран расплет кризе.

Показало се, иначе, да се у кризним ситуацијама религијски идентитети појачавају, тако да су међунационални сукоби изражено верски обојени. Нарочито је било упадљиво (престанком дејства комунистичке идеологије) померање свести босанско-херцеговачких муслимана према исламском идентитету који је у Исламској декларацији маркирао Алија Изетбеговић, претварајући је у програм за деловање СДА. Основни циљ муслиманских терористичких акција у рату у БиХ био је изазивање спољне интервенције која би надоместила војничку инфериорност муслиманске војске. На другој страни захтеви за интервенцијом поклапали су се са интересима НАТО-а којем је, у недостатку правог непријатеља, добро дошло и такво експериментално ангажовање и припрема алијансе за евентуална крупнија дејства у времену које долази.

Француски публициста Жак Мерлино објавио је књигу: „Све истине о Југославији није добро рећи“, у којој, поред осталог, тврди да су „у БиХ чак формиране посеб-

не групе обучене да изврше серију провокација са циљем да изазову реакцију Западних сила против српске стране“. Догађаји који су следили управо су постигали жељене реакције. Наравно, убрзо је уследила реакција међународне заједнице против оптужене српске стране.

Већински пакет акција припао БиХ

Међутим, како време одмиче, све је мање аргумената који потврђују оптужбе упућене српској страни у грађанском рату у БиХ, како у погледу ратног циља и преноса грађанског рата из Хрватске на тло БиХ, тако и укупних губитака цивила, па и жртава у Сребреници, што је искориштено за ангажовање НАТО-а у завршници операције у западној Босни, када је простор РС сведен на 49%, како би Федерација БиХ ипак имала „већински пакет акција“ у власништву над БиХ. Да су укупни губици бошњачке стране циљано преувеличавани у току и при окончању рата у БиХ, говоре прикупљени подаци о губицима свих страна у том рату. Овде су најинтересантнији подаци до којих је дошла управо бошњачка страна у својим истраживањима. Према подацима Истраживачко-документационог центра Сарајево који води Мирсад Токача, укупно је у БиХ у грађанском

рату 1992-1995. године страдало 97.207 људи. Од тога се још 16.662 лица бележе као нестала. Међу страдалима је: Бошњака 64.036 или 65,8%; Срба 24.905 или 25,6%; Хрвата 7.788 или 8% и осталих 478 лица.

Подриње је вековима међа између Истока и Запада и око те територије су се непрестано отимали разни владари и државе. Римска власт, почев од Августа, гради путеве од Јадрана до Црног мора. Босна са њеним рудницима постаје центар индустрије метала и Далмација се од тога богати и истовремено романизује. Римски цар Теодосије Велики поделио је 395. године н. е. синовима царство на два дела. Та подела је остала судбоносна за културу на Балкану. Већи део Балканског полуострва, приближно до линије Сирмијум – Скадар, припао је Истоку. У источном, византијском делу, превладавала је хеленска (грчка) култура са центром у Цариграду, док је западни део нагињао ка Риму. Временом је та подела постала узрок немира, цепања и слабљења. Та подела и у религији означила је почетак етничких поремећаја и верске нетрпељивости на Балкану. Римљани су градили путеве за трговину између Дубровника и Сирмијума. На простору Сребренице (првобитна Домовија) је основан рударски центар за римску провинцију Далмацију. У средњем веку Сребреница је била седиште прве Српске епархије у Босни. У њој је 1232. године основана прва православна митрополитија. У Сребреници је и пре Немањина кован златни новац. Касније је ту вађена руда сребра, цинка и олова. Са друге стране Подриње је увек било кичма српског корпуса и њу је требало сломити. Зато је Али-

ГОВОР БРОЈКИ

Према попису становништва из 1981. године константовано је несразмерно веће досељавање муслиманског становништва у БиХ последњих деценија. У том периоду дошло је до бржег популационог раста муслиманског становништва. То је посебно евидентно у периоду од 1961-1971. Године, када је политичким махинацијама омогућено конституисање „муслиманске“ нације. Тако су, према попису становништва из 1981. године, Срби живели у насељимаса 50% и више српског становништва, која су обухватала 53,3% територије БиХ.

Истовремено Срби су те године имали у приватном власништву 51,4% земљишта. Територија на којој муслиманско становништво етнички доминира знатно је мања од српске територије и она је 1981. године износила 25,8% укупне површине БиХ. Несразмера у броју становника и величини територије коју насељава муслиманско становништво, повезана је са његовом концентрацијом у градским насељима и на просторима нижих надморских висина, где је гушћа насељеност.

ГЕОПОЛИТИЧКИ ИНТЕРЕСИ ЗАПАДА НА БАЛКАНУ

На Балкану се убрзано ради на прекомпоновању утицајних сфера. Јалтски споразум о подели на Балкану, кад је простор Југославије у питању, подељен је тако да СССР и САД имају доминацију 50:50, при чему је управо Дрина и тада била гранична линија тих половина! Међутим, према сазнањима о превентивној подели утицајних сфера на Балкану која потиче из 80-тих година прошлог века, када је и планирано рашчлањавање Југославије, могло се запазити да САД претендују на доминацију: у појасу дуж јадранске обале укључујући Далмацију и зону БиХ јужно од Сарајева, као и Црну Гору, Космет, јужни део централне Србије, Македонију и Албанију. Немачкој је остављен утицај у Хрватској (изузев већ назначеног појаса), и у северном делу БиХ. Централни део Србије је и тада остао недефинисан. Оно што посебно забрињава је сте изјава бившег Државног секретара САД Бејкера 1991. да ће Србија бити сведена на београдски пашалук у случају да се не повинује захтевима Запада за њихов утицај у целој Југославији.

Амерички геополитички интерес на Балкану је да, у склопу економске и политичке глобализације света, простор Балкана вреднује у склопу својих глобалних интереса и у складу са његовим геоположајем у односу на друге регионе. САД користе Балкан и као „носач авиона“ чиме смањују трошкове на поморски транспорт и скраћују време транспорта људи и роба у регионе Блиског и Средњег истока. Средоземље, Балкан и Блиски исток су „лукак света“ и ништа се у свету освајања не дешава без коришћења тог геочвора. САД су стога непрекидно присутне у том региону и у томе посебно користе услуге Израела, Турске и Саудијске Арабије. Своје интересе на Балкану и на даљем путу на Исток САД обезбеђују углавном употребом НАТО-а.

Немачки интерес за пут према Блиском истоку, који датира још од времена Карла Великог, не јењава ни данас. Немачка је уз помоћ Ватикана и Аустрије наметнула целом Западу формулу за растакање СФРЈ, како би се, без рата, домогла ранијих ратних циљева да доминира у Подунављу и да преко Словеније и Хрватске избије на Јадран. Своје интересе на Балкану Немачка је поистоветила са циљевима разбијања Југославије. Зато је она, заједно са Ватиканом, предначила у њеном распарчавању. Министар иностраних послова Немачке открива (у јуну 1991) да га је телефоном назвао министар иностраних послова Ватикана Содано у име св. оца и поручио: „Признајте брзо Хрватску. Ми ћемо задужити Пољску и Аустрију да вас следе, а Света столица ће интервенисати на четвртм месту. Ми то не можемо учинити први“. Познато је да је Ватикан потом одобрио повољан кредит Хрватској, чиме је набављала оружје у Мађарској.

Аспирације повратка на просторе Отоманске империје има и Турска. Она користи интересе САД на Блиском истоку да би поступно, уз њихову подршку, остваривала своје интересе на Балкану. Отуда и Турска подршка муслиманима у Босни у време грађанског рата, као и симпатије према Албанцима на Космету и Албанији, јер они служе као мост ислама према Европи. Турска настоји да се приближи и актуелној власти у Србији, нудећи најповољније кредите за изградњу инфраструктуре, нарочито према и у „Санџаку“. Наиме, политичке вође бошњачког народа у БиХ па и у Рашкој области у Србији уз помоћ Турске настоје да обједине бошњачке територије на Балкану. Са тим циљем одавно је пројектована и тзв. „зелена трансверзала“ која од Истамбула води до Велике Кладуше. Гораждански пукак у Подрињу је остављен Федерацији БиХ управо да послужи као мост између „Санџака“ и Сарајева. У последње време се убрзано ради да се том трансверзалом изгради и аутопут уз помоћ Турске.

ја Изетбеговић планирао да ту сасече корене српства.

Спремност за унијаћење

Подела Европе на римску и византијску остала је до данашњег времена. Права Европа је идентификована као „римска Европа“ са границама које повуче Ватикан. Зато је савез „Света алијанса“ успостављен између Регана и папе Јована Павла II. (1983. год) означио спрегу световне и духовне моћи и пресудитеља судбине Европе. У извештају на скупу Трилатерале Жак Делор је, поред осталог, нагласио да је „византијска Европа одвојена од Запада дубоким културним и историјским разликама... Политичка, економска и културна зрелост западне Европе и западног света тешко може бити остварена у кратком периоду, за једну или две генерације у „византијској“ Европи“. Управо на тој поде-

ли растурена је и Југославија, при чему су западној Европи прикључене католичке републике Словенија и Хрватска, а рат је намерно пренет и у БиХ са циљем да се и тај простор и народ временом „обради“ и преведе на Запад и укључи у НАТО.

Зато је крајње време да се источни народи (православни народи за које Хунтингтон каже да им није место ни у НАТО-у као безбедносној организацији за западни свет), уразуме, уједине и убрзају свој општи развој да би се у сваком погледу супротставили доминацији тог Запада. По томе се препознаје и основни разлог онакве тежње Фрање Туђмана да се православно Срби протерају из Хрватске. Изгледа да слична судбина може да задеси и Србе у Републици Српској, јер се види да су и Црна Гора и Македонија примљене у НАТО под обећањима тамошњег руководства на спремност за унијаћењем, као што су то учинили и Бугари и Грци.

Новом плану довршавање прекрајања геополитике на Балкану недостајао је легитимитет. Теза о геноциду у Сребреници послужила је као фактор за утемељење тезе о новој стварности о Србима и Балкану у целини. Оптужбе за геноцид у Сребреници против српских политичара и генерала послужила је за оправдање прекрајања раније биполарне равнотеже на Балкану. Закључак је једноставан: Балкан је потребан Западу за његову геополитичку доминацију над Русијом у овом делу Европе. Подједнако је важно да се случај Сребренице користи за правдање војних интервенција НАТО-а свуда у свету, под мотивом спречавања разних катастрофа, каква је, наводно, допуштена у Сребреници. Врло брзо је после Сребренице кажњена српска страна, тако што је омогућено протеривање 220.000 Срба из Републике Српске Крајине.

Један од примера успешног раскринкавања лажи око Сребренице је научни скуп о Сребреници који је одржан у Москви у априлу 2009 године. Проговорили су и учесници догађаја, објављују се документи специјалних служби неколико држава, спроводе се озбиљна аналитичка истраживања, између осталог и од стране западних научника и публициста. То су нови аргументи који побијају службену верзију о геноциду над муслиманским народом у Сребреници. И канадски генерал Луиз Мекензи, командант мировних снага у БиХ 1993. године, критикује квалификацију догађаја у Сребреници као геноцид, истичући да онај који не убија жене и децу не врши геноцид.

Запад намерно надувао квалификацију

Такође Ерафим Зуроф, директор центра „Симол Визентал“, сматра да у Сребреници није било геноцида јер: „српске снаге су омогућиле женама и деци да оду из Сребренице, нису их убили. То очито није геноцид. Запад је из сопствених политичких разлога одлучио да ће Сребреница бити симбол српских ратних злочина. Али, да би оснажили тај симбол, претворили су га у геноцид, што он није био“. И Алија Мехољић, начелник станице безбедности у Сребреници сведочи: „Алија Изетбеговић је 1993. године тражио да се убије 5.000 Бошњака у Сребреници“. Касније се дознало да је тај план кројен у договору са Клинтоном. Чекао се само повољан моменат.

Бивши ратни командант полицијских снага и члан Ратног председништва у Сребреници Хакија Мехољић изјавио је да му је лично Алија Изетбеговић нудио новац како не би јавно говорио о понуди Била Клинтона да НАТО војно интервенише против Срба након што српски војници уђу у Сребреницу и убију планираних 5.000 муслимана. Он је оптужио муслимански војни и политички врх да је продао Сребреницу и као потврду испричао садржај

НОВА ПРЕРАСПОДЕЛА МОЋИ

Подела Европе на римску и византијску остала је до данашњег времена. Права Европа је индентификована као „римска Европа“ са границама које повуче Ватикан. Управо на тој подели растурана је и Југославија, при чему су западној Европи прикључене католичке републике Словенија и Хрватска, а рат је намерно пренет и у БиХ, са циљем да се и тај простор и народ временом „обради“ и преведе на Запад и укључи у НАТО. Новом плану довршавање прекрајања геополитике на Балкану недостајао је легитимитет.

Обавештајне службе Запада (САД) сигурно располажу правим подацима о збивањима у Сребреници, али је њихова политичка одлука да се докаже кривица Срба.

Оптужба за геноцид у Сребреници послужила је као фактор за утемељење тезе о новој стварности о Србима на Балкану у целини. Она служи и за оправдање прекрајања раније биполарне равнотеже на Балкану. Закључак је једноставан: Балкан је потребан Западу за његову геополитичку доминацију над Русијом у овом делу Европе. Србима на Балкану преостаје да се јединственије одреде у стратегији опстанка, развоја и очувања свог идентитета. Нова прерасподела моћи у свету улива им већи оптимизам у остваривању тог циља.

Британски „Санди телеграф“ је (у априлу 1993) истакао тезу да узроци кризе у Југославији и БиХ не леже у агресивности Срба (којима је то својство свет тенденциозно приписао), већ је борба српског народа изнуђена изноу страха од понављања геноцида над тим народом. У тој констатацији могу наћи одговор и они који сматрају да су Срби по природи агресивни, да су брзи на обарачу и да су и овог пута намеравали да силом створе „Велику Србију“.

У уводу „Књиге о Балкану“ је, поред осталог, напоменуто: „...када балкански народи не буду допуштали да се спољни, ванбалкански чиниоци и утицаји мешају себично и деструктивно у унутрашње ствари балканске што значи кад се потпуно еманципују од свих штетних и понижавајућих духовних, политичких и привредних утицаја са стране, онда ће Балкан постати сила, велика сила на великој судбоносној раскрсници на путу између Европе, Азије и Африке“. Тада је такође констатовано да је неслога на Балкану више доприносила његовом вековном потчињавању страним силама него сама снага завојевача, када је написано: „Код хришћана није било слоге, поштења, реда, оданости к држави, к дужности, к домовини, к вери, него је било ненадмашне личне честољубивости и најбезобзирније суревњивости“.

Балкан постаје командни мост у крсташком походу Запада на Исток и беочуг сукоба цивилизација. Линија сукоба биће најжешћа управо дуж раседа између тих цивилизација. Балкан је седиште тих култура, а Подриње (Дрина) кичма тих подела. Отуда није ни мало случајно што се управо на том простору водио одлучујући окршај, а случај „Сребренице“ плански користио да се заустави грађански рат у БиХ, али тако да се српској страни, као „реметилачком фактору“ на Балкану, покуша да наметне колективна кривица за масовни злочин над Бошњацима. То западним планерима нове поделе утицајних сфера на Балкану, даје за право да уцењује српску страну у даљем прекомпоновању простора на Балкану у корист НАТО земаља у односу на Русију.

разговора који је водио са Ибрахимом Тепићем, Сребреничанином који је за време рата био декан Филозофског факултета у Сарајеву и члан Главног штаба тзв. Армије БиХ. Тепић је тада резигнирано констатовао да је Сребреница продата. Он је потврдио наводе из норвешког филма: „Сребреница – издани град“. Према документима из тог филма српски народ око Сребренице је испровоциран планским нападима муслиманских снага из демилитаризоване зоне на околна српска села у којима су починили велике злочине.

Што време од догађаја у Сребреници више одмиче, све је више аргумената који оповргавају и величину жртава злочина и начина на који су страдали многи муслимански борци у бици за Сребреницу. Тако и Мирсад Токача, директор сарајевског Истраживачко-документационог центра на презентацији „босанског атласа ратних злочина“, изјављује да се на списку страдалих сребреничких Бошњака, налази и 500 особа за које је утврђено да су живи.

Намера да се Сребреница користи за будуће планове НАТО-а у другим регионима може се закључити и из мисли које је предочио амбасадор Велике Британије у БиХ Едвард Фергусон, који је поводом Ме-

моријалне галерије 11/07/95 изложене у Поточарима, рекао: „Надамо се да ће овај свима доступан и пажљиво истражен едукацијски пакет бити вредан алат у настојању будућих генерација да схвате шта се десило и како се десило, те да ће нам препознавање и продубљивање разумевања и свест о томе омогућити да убудуће слична стратишта спречимо“ (Љиљана Булатовић Медић, Сребреница – лажи и подвала српском народу, Београд, 2016. стр. 39). Убрзо су ту намеру реализовали 1999. бомбардовањем Србије. Следили су Либија, Ирак, Сирија...

Договор вођства Федерације БиХ са НАТО-ом

Сребреницом се пред светском јавношћу правдало све што је касније предузимано против Срба у Хрватској, БиХ и Србији. Зато се мора поставити право питање: зашто је искоришћена операција војске РС око Сребренице, која је имала намену да се коначно зауставе злодела бошњачке војске која је дејствовала из тзв. заштићених зона Сребренице и Жепе.

Злочини који су се догодили при извођењу

Панорама Сребренице

ПЛАНИРА СЕ НОВО УНИЈАЋЕЊЕ

БиХ је одувек служила за поткусуривање светских и регионалних сила. То се није променило од времена Отоманске империје до данас. Само су мењани непосредни актери узурпирања простора БиХ. У последњој подели карата, планирано је стварање унитарне БиХ, у којој би доминирали поданички Бошњаци, преко којих би БиХ врло лако постала плен НАТО-а. Посебно је индикативно и потврђује тезу да и Ватикан никад не одустаје од продужења своје руке на цео Балкан, то да, упоредо, а понегде и испред световних интереса НАТО-а, иду духовни интереси католичке цркве.

Папа је већ посетио Албанију и БиХ, а наговештава прихватање под капу Ватикана македонске, па и црногорске православне цркве. Дакле, планира се унијаћење македонских и црногорских православца. Према томе НАТО и папа руку под руку освајају европски простор, јер су и један и други у основи експоненти незајажљиве експанзије капитала западних држава.

њу те операције су, како се касније видело и још увек сазнају чињенице, већим делом су резултат договора вођства Федерације БиХ и земаља НАТО-а, а једним делом су почињени реваншистичким потезима осветника бројних српских жртава злочина војске Насера Орића над Србима у том региону. Када су неки западни медији предочавали својој јавности шокантне приказе српских избегличких колона у време „Олује“ и погибија од бомбардовања, те слике су брзо прекриване приказима догађања у Сребреници. Тако је и Мадлен Олбрајт на затвореној седници Савета безбедности УН 10. августа 1995. када су стизале информације о „Олуји“, брзо налазила и приказивала већ припремљене сателитске снимке масовних гробница у који-

ма су сахрањивани страдали у операцији око Сребренице (у склопу нужне асанације бојишта).

Запад је тада одахнуо с олакшањем јер су Срби поново били главне убице. У јавности се стално поставља питање у чему је српски грех кад је западна јавност окренута против Срба упркос ратном савезништву у светским ратовима? Све анализе показују да се овде не ради ни о каквој теорији завере нити мржњи међу народима. Одговор на ово питање се налази у стварности српског општора свим завојевачима и његов слободарски дух и отпор освајачима без обзира на њихову снагу. А силници не трпе отпор слабијих. Његош је поодавно изрекао вечито важећу филозофску мисао: „Коме закон лежи у топузи, тргови му смрде нечовјештвом“. Северну Кореју, иако је мала, нико не напада јер се плаше одмазде. Српска историја је показала да српски народ никада није уважавао тзв. реалност односа снага, него се бескомпромисно супротстављао и надмоћнијем непријатељу. Слабиће и оне који се додворавају јачима на крају презиру и напуштају и њихови дојучерашњи пријатељи.

С тим у вези намећу се два закључка:

1) Историјске чињенице показују да је Подриње вековима, а посебно од долаза Словена на Балкан било проткано ткивом српског живља које се упркос свим насртајима сила и вера одржавало у свом изворном бићу и сачувало свој идентитет, а данас и решеност да више не дозволи никакво раздвајање и разједињавање Срба с обе стране Дрине, који су у прошлости били погубни.

2) Да се научним и медијским каналима активније и ефикасније анулирају светској јавности изманипулисане геноцидне особине и намере српског народа. Зато је важно да се одлучно одбаце сваке квалifikације операције у Сребреници као геноцидне у било ком контексту, те да се јавности предочавају чињенице о злочинима појединаца на свим странама у току грађанског рата у БиХ.

Из рада Удружења
војних пензионера
Црне Горе

ОТПОЧЕЛА ИЗГРАДЊА СТАНОВА

Управни одбор Удружења војних пензионера Црне Горе одржао је прву овогодишњу сједницу, која је обилазила богатим дневним редом. По свим тачкама дневног реда било је добре расправе, а усвојени су и ваљани закључци и задаци.

Сједницу је отворио предсједник Жељко Вукић. У уводном излагању нагласио је да су задаци са претходне сједнице реализовани и да се на тај начин оправдава постојање организације у интересу војних пензионера, пред којима су важна неријешена питања. У наставку сједнице говорио је о програму рада за текућу годину и редом цитирао све задатке и обавезе.

Наставило се са разматрањем финансијског плана за ову годину. Секретар Радивоје Здравковић детаљно је образложио прилив средстава од чланарине и подјелу по задацима: за рад општинских организација, за једнократну новчану помоћ, за Управни одбор, за Спортско-рекреативно друштво „Војни ветерани“ и за годишњу Скупштину Удружења.

Сједница је настављена разматрањем стамбене проблематике. Предсједник Вукић је информисао присутне о разговору делегације Удружења војних пензионера у Министарству одбране ради рјешавања стамбеног питања за 250 војних пензионера који су више од 20 година без стана. У Министарству одбране, нагласио је Вукић наишли су на разумјевање, јер ће се отпочети са рјешавањем тог питања. Тренутно се гради зграда у Даниловграду, планирана је изградња у Пљевљима, Никшићу, Подгорици и Херцег Новом. Дио станова у овим зградама добиће и војни пензионери.

–Пред нама је сада домаћи задатак: да општински одбори позову пензионере без стана, ажурирају евиденцију, а коначни списак доставиће се Министарству одбране. Именоваћемо комисију која ће сачинити ранг-листу и вршити подјелу станова, закључио је Вукић.

Није изостала тема - здрави стил живота и спорта рекреација о којој је говорио предсједни Спортско-рекреативног друштва „Војни ветерани“ Комнен Бајчета. Он је изнео да спортско-рекреативно друштво ове године обиљежава дест година успјешног рада, да је донијело око 250 медаља и двадесетак пехара и да је три године је освојило прво мјесто на такмичењима спортских ветерана Црне Горе. Сходно новом закону, извршена је пререгистрација и отпочеће се са наступима на такмичењима ветерана.

Није заборављен ни 8.март, међународни Дан жена. Општинске организације ће, према својим могућностима, организовати пријем за супруге, а посетиће старије и болене.

Р. 3.

Ко чува небо у земљама региона

СРБИЈА СЕ УЗДА У СВОЈЕ, КОМШИЈЕ У АВИОНЕ НАТО-а

Ако Алијанса буде чувала и небо Хрватске, наша војска ће једина на простору бивше Југославије имати надзвучне авионе. Има оних који сматрају да су српски „мигови 29“ стари, али на авионе се не може гледати као на аутомобиле, ваздухоплови стари 30 година нису реткост

Уз модернизацију „миг 29“ је и даље респектабилан авион (Фото Танјуг)

Четири расклопљена „мига 29“ Војске Србије налазе се у хали ремонтног завода у белоруском граду Барановичију, где се паралелно ради и на њиховој модернизацији. Ови авиони су поклон Белорусије Србији и када радови на њима буду завршени, биће предати нашем Ратном ваздухопловству и противваздухопловној одбрани. Делегација Министарства одбране и Војске Србије обишла је у недавно поменути ремонтни завод и изразила задовољство током и квалитетом радова.

Није прецизирано када ће се ови авиони наћи на Аеродрому „Пуковник пилот Миленко Павловић“ у Батајници, али када се то деси Србија ће имати ескадрилу ловачке, односно надзвучне авијације коју ће чинити 14 авиона типа „миг 29“.

Дакле, скоро колико их је имала СФРЈ, која је крајем осамдесетих година набавила 16 авиона овог типа из СССР-а. Занимљив детаљ је да су те, у то време, ултрамодерне авионе око којих је владала фама у Југославију, такође на аеродром у Батајници, „довозили“ совјетски пилоти који су на себи имали цивилна одела, носили су, наравно, пилотску кацигу, а по предаји авиона колегама из ЈНА, враћали су се у Москву редовном линијом „Аерофлота“.

Већина тих авиона уништена је током НАТО агресије 1999. године, па се може рећи и да је комплетирање ескадриле „мигова 29“, бар када је реч о

Мађарски „грпени“ чувају ваздушни простор Словеније (Фото ЕПА)

домаћој ловачкој авијацији, анулирање последица тог рата. После потписивања Кумановског споразума, тадашњој Војсци Југославије преостало је пет авиона тог типа, један је касније уништен у удесу.

Уследиле су године таворења, ловачка авијација једва је функционисала, ослањајући се пре свега на дотра-

јале „мигове 21“. Све до пре неколико година није се постављало питање набавке авиона, а прекретницу је означила руска донација шест „мигова 29“, па је број ових авиона у ВС достигао десет. Нешто касније Белорусија је одлучила да помогне Србији, поклањајући четири авиона тог типа.

Русија је поклоњене авионе превезла расклопљене великим транспорт-

ним авионима Ан-124, а за сада је рано говорити како ће бити допремљени они из Белорусије. Ко зна, можда се и понови епизода из осамдесетих година с прелетањем до одредишта.

После свега, од свих држава насталих на простору бивше Југославије, само Србија у овом тренутку има извесну будућност надзвучне авијације. Како су недавно објавили медији, постоји могућност да ће Хрватска, чије небо и даље чувају стари „мигови 21“, а само неколико њих је у употреби, затражити да НАТО обезбеђује њен ваздушни простор.

Ова суседна земља уплела се у дуг, компликован и после свега неизвештан процес набавке нових ловачких авиона.

Био је на помолу договор с Израелом да им прода њихове авионе Ф-16, али се САД нису сложиле с овим трансфером своје технологије. Последњих месеци помиње се (опет) набавка Ф-16, а можда и „јурофајтера“ или „миража 2000“.

И тако укруг, па је сада актуелно и коришћење услуге алијансе, чија је Хрватска чланица, што неки виде и као рационално решење. Уосталом, ако су се поред толико мора одрекли подморничарске традиције, зашто би инсистирали на ловачкој авијацији?

НАТО већ чува ваздушне просторе Словеније, Црне Горе и Македоније. Мађарски „грипени“ обезбеђују небо Словеније, италијански „јурофајтери“ и грчки Ф-16 штите небо над Црном Гором (и суседном Албанијом), а Грци су задужени и за Северну Македонију. Ни БиХ нема ловачку авијацију, али ни уговор да неко други обезбеђује њихово небо. Иначе, алијанса обезбеђује и ваздушни простор балтичких држава – Литваније, Летоније и Естоније.

Многи превиђају да и неке земље НАТО-а, бивше чланице Варшавског пакта, и даље користе „двадесетдеветке“. Има и оних који сматрају да су српски „мигови 29“ стари авиони, истичући да су ови из донација „половини“.

Међутим, на ваздухоплове се не може гледати као на аутомобиле, авиони стари тридесет и више година нису реткост на небу, уз одговарајуће одржавање могу још годинама да се користе.

Илустрације ради, Американци су недавно у употребу вратили бомбардер произведен још почетком шездесетих година прошлог века. Ремонтоваће га и модернизовати, баш као и Војска Србије своје „мигове 29“.

А када се процес такозване дубоке модернизације заврши, ескадрила ових ловачких авиона биће гаранција суверености у ваздушном простору Србије бар у току наредних петнаестак година.

Милан Галовић
Извор: Политика

При крају употребе: хрватски „миг 21“ (Фото ЕПА)

Италијански „јурофајтери“ чувају небо Црне Горе и Албаније (Фото ЕПА)

Грчки Ф-16 „покрива“ ваздушни простор Северне Македоније, Црне Горе и Албаније (Фото ЕПА)

Промоција књиге „Тузланска капија – режирана трагедија“ у Крушевцу

ВРЕМЕ СУОЧАВАЊА СА ИСТИНОМ

У препуној Белој сали Културног центра Крушевац, недавно је одржана промоција књиге „Тузланска капија – режирана трагедија“, генерала Илије Бранковића.

Организатор промоције били су Културни центар Крушевац и Организација резервних војних старешина, а главни носилац свих обавеза био је пуковник у пензији Здравко Самарџић, учесник ратних дејстава на тим просторима. У уводном излагању, нагласио је да је реч о трагедији из маја 1995. године, у којој је погинула 71 особа, а 150 цивила је теже или лакше повређено.

О књизи „Тузланска капија – режирана трагедија“, осим аутора говорили су Петар Шкрбић, генерал потпуковник у пензији и Видосав Ковачевић, генерал мајор у пензији, као и Милорад Константиновић, адвокат.

За узрок трагедије проглашена је граната испаљена из топа 130 милиметара, који је наводно припадао Војсци Републике Српске, а наредбу за то, наводно, дао је генерал Новак Ђукић, тада командант тактичке групе на Озрену. Аутор књиге „Тузланска капија – Режирана трагедија“, генерал Илија Бранковић каже да су у књизи детаљно сабрани докази који указују да су тужилаштво и суд у Сарајеву кривотворили, прећуткивали и преиначили чињенице. Књига има за циљ, како каже аутор, да покаже и докаже да генерал Новак Ђукић није издао наређење да се испали та граната.

Да би доказали невиност генерала Ђукића, око 200 експерата из разних области, било је окупљено у пројекат „Науком против злочина“. На полигону у Никинцима сачрађена је копија Тузланског трга и 32 пута изазвана експлозија пројектила, за који се тврди да

је долетео са положаја Војске Републике Српске. Налази осам експерата из Србије, Републике Српске, Републике Чешке, Израела и Француске, објављени су у 12 штампаних томова и више ДВД, те неколико филмова, јер је цео поступак вештачења снимано.

Занимљиво је да су експертима на полигону „Никинци“ одвојено присуствовале све три екипе страних експерата (из Израела, Чешке и Француске) и да су њихови налази идентични онима до којих су дошли стручњаци из Србије. Нажалост, у Босни и Херцеговини се томе не придаје значај, јер ако изађе дело на видело – потврдиће се са знања да су муслимани употребили експлозивна средства против цивилног становништва, како би за тај неразумни чин оптужили српску страну. То би уједно расветлило сву позадину претходних и потоњих монструозних чинова.

Суд у Сарајеву је за овај злочин, након апелације, осудио генерала Ђукића на 20 година затвора. Према речима адвоката Миша Константиновића, сарајевски суд је донео пресуду на основу лажних налаза вештака тужилаштва Босне и Херцеговине доктора Берка Зечевића. Константиновић напомиње да ничим није ваљано доказано да је генерал Ђукић издао наредбу, ни писмено ни усмено, за дејство јединице у чијем саставу су били топови калибра 130 милиметара.

Према речима адвоката Константиновића суд у Сарајеву је прво одбио да достави документацију, па је након инсистирања нашег суда доставио 10 % документације која је тражена, али без кључних докумената. У међувремену, напомиње Константиновић, у предмет је почео да се меша Серж Брамерц,

иако овај предмет нема везе са Хашким судом. Француски експерт Пјер Лорен завршава свој налаз речима „На тргу Тузланска капија није експлодирала граната од 130 милиметара, нити било каква граната“ и осигурава своју експертизу на 2 милиона долара.

Речи генерал-мајора у пензији Видосава Ковачевића наговештавају да долази време суочавања са истином:

„Хоћемо да докажемо истину и тиме допринесемо правди. Због тога смо образовали тим за одбрану генерала Ђукића. Досад су објављене две књиге истакнутог стручњака генерала Илије Бранковића и петнаест томова са конкретним доказима. У трећој, надамо се, објавићемо истину ко је извршио злочин у Тузли и по чијем наређењу је то учињено“.

Поред излагања учесника промоције, било је и видео записа, а Културни центар Крушевац се побринуо и за уметнички део програма.

Мр Александар Симоновски

У Гарнизону Шабац обележен Дан државности

СПОМЕНИЦЕ БАРИОЦИМА СРБИЈЕ

У касарни „Церски јунаци“, поводом Дана државности Србије, одржана је пригодна свечаност уз интонирање државне химне и свечаног војничког строја.

На свечаности о Дану државности говорио је командант гарнизона потпуковник Синиша Маринковић. Он је укратко подсетио на време стварања Републике Србије, и на прилике које су биле у то време.

О најбољима се говори и пише

И ОФИЦИР И КЊИЖЕВНИК

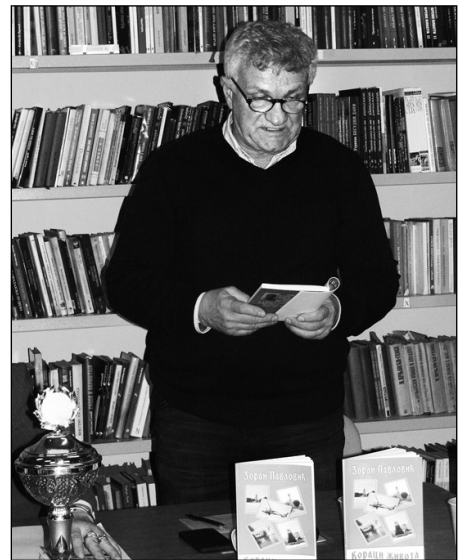
Када неко помене Удружење писаца „Чегар“ из Ниша, одмах се помисли на Мирослава Мишу Бакрача, алфу и омегу те списатељске дружине од оснивања до данас.

Пуковник у пензији Мирослав Бакрач, члан Удружења војних пензионера Србије, а у претходном мандату и члан Главног одбора УВПС, улаже огроман напор за рад Удружења писаца „Чегар“, јер окупља и млађе и старије писце, да своје радове објављују, те да се сваког месеца одржавају књижевне вечери на којима се читају песме и прозни састави.

Удружење војних пензионера Србије, Градски одбор Ниш, има веома развијену сарадњу са Удружењем писаца „Чегар“ и пружа им помоћ у сваком погледу, где год је могуће. Поред Мише Бакрача у овом Удружењу има још чланова УВПС, тако да је сарадња обострана.

Мишо Бакрач је главни носилац обележавања везана за УВПС из области културе, јер је за њега Удружење нешто што он посебно воли. Због несебичне и разноврсне сарадње, Удружење писаца „Чегар“ је Удружењу војних пензионера Србије, Градски одбор Ниш, доделило посебно признање, што је још један доказ сарадње и разумевања.

Морамо да нагласимо да је Мишо Бакрач сву своју активност усредсредити на писање песама, прозних дела и романа. Објавио је велики број књига, како романа тако и приповедака и песама, па понекад неко и каже да је Миша докле промашио професију, јер да је цео опус посветио ономе за шта има несебичан таленат, много би учинио за нашу књижевност. **Мр М. Пантелић**

Промоција прве књиге
песама Зорана
Павловића из Параћина

**КОРАЦИ ЖИВОТА
ПЕСНИКА ЛЕТАЧА**

У првом делу песничке вечери Поморавског клуба Савеза књижевника у отаџбини и расејању (СКОР), одржане у петак 17. јануара у Градској библиотеци, промовисана је прва песничка књига Зорана Павловића „Кораци живота“. Издавач збирке је СКОР из Новог Сада, рецензент је књижевник Милош Иветић, председник Савеза, а корице је осмислио сам аутор.

Из мноштва разноврсних мотива који покрећу и инспиришу аутора на песничко изражавање, два се посебно издвајају: губитак драге особе и бомбардовање наше земље од стране коалиције западних држава.

„Када из заседе дође туга, а останемо без драге особе, друга“, пише Иветић о првом мотиву. „Када у оку уместо пламена среће, гори плам свеће, тада притисне тешко бреме, горке сузе лију низ образе, а груди се надимају, хоће да пукну. Празнина и горчина постају наша свакодневица, наша судбина. Тад у човеку заиста нешто „пукне“, суочен са чињеницом да се не може против суровости живота, те се мач замењује пером и папиром.“

Други мотив извире из Павловићеве професије летача техничара на хеликоптеру „Газела“ и његовог сусрета са противником већ прве вечери тог марта 1999. године, пошто су аеродроми били главна мета непријатељских бомбардера. Та агресија је код аутора распламсала патриотска осећања, национални понос и отпор, али и рефлексije о судбини нашег народа током низа векова.

На крају, после часно одслужене војничке каријере, Павловић данас живи и ствара у Параћину, где је и рођен 1961. године. Члан је СКОР-а, песме су му објављене у зборнику „Сазвежђа“, добитник је похвале на прошлогодњем песничком маратону у Сокобањи.

Д. Николић
Фотографија **Т. Лазић**

Командант је својим војницима бираним речима представио петнаест старешина, војних пензионера, који су учествовали у одбрани земље током агресије НАТО-а. Реч је о старешинама које су пензионисане у Гарнизону Шабац.

Овим пензионерима, нагласио је Маринковић, министар одбране Србије доделио је Војну споменицу поводом двадесетогодишњице од одбране током агресије НАТО-а.

Споменица је додељена Станку Васиљевићу, Милану Марјановићу, Сими Кесићу, Ђорђу Келечу, Миодрагу Перићу, Жељку Пантелићу, Слободану Живановићу, Александру Алексићу, Драгану Срдановићу, Милутину Ђорђевићу, Фериду Ђуретићу, Боровоју Новаковићу, Чеди Огризовићу, Томиславу Павловићу и Спасоју Поповићу.

У другом делу свечаности добитници Војне споменице посетили су једну од најбољих спомен-соба у

Војсци Србије, изразивши одушевљење оним што су видели.

Свечаност је завршена заједничким дружењем уз бројно евоцирање животних догађаја из времена агресије и касније, све до пензионисања. Чула су се и мишљења да би се оваква дружења могла организовати сваке године.

С. Стојановић

Из месне организације
УВПС
„Бежанијска коса“

**ЗАХВАЛНОСТ
ПОРОДИЦЕ
АЛЕКСИЋ**

Породица покојног Петра Алексића, једног од оснивача новобеоградске организације, упутила је речи захвалности Удружењу на бризи, ангажовању, а и на присуству представника МОрг „Бежанијска коса“ на сахрани њиховог супруга, оца и деде.

Навели су да је, поред одавања војне почаст и полагања венаца, на целокупну родбину и пријатеље посебно повољан утисак оставио и опроштајни говор представника УВПС.

Породица је захвална и Редакцији „Војног Ветерана“ на пригодном тексту посвећеног премијуму активисти. Замолили су да им и убудуће редовно буде достављано гласило УВПС.

М. К.

Још један успех нашег колеге Рада Вукосављевића

КРАЉЕВО У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ

У оквиру обележавања Дана Светог Саве, 28. јануара у препуној скупштини града Краљево одржана је промоција издања „Краљево у другом светском рату“ у два тома. Издавач је Историјски архив Краљево под покровитељством Министарства културе и информисања Републике Србије. Књиге су изашле из штампе у децембру прошле године.

За наше читаоце је посебно занимљиво да је аутор књига наш колега, артиљеријски мајор у пензији Раде Вукосављевић који је родом из околине Краљева. Ваља напоменути да је на исти начин и од истог аутора 2018. године објављено четвортомно издање „Краљево у великом рату“.

Уз максималну посвећеност и залагање, улажући своје слободно време у пет година неуморног рада, Раде је

драг Терзић, градоначелник Краљева изразивши своје похвале на рачун аутора и свих институција које су помогле у реализацији овог пројекта. Обещао је даљу подршку града Краљева и своју личну у раду на припреми детаљнијег приказа догађаја из деведесетих година прошлог века, са тежиштем на Краљеву и краљевчанима.

Проф. Др Милоје Пршић, пуковник у пензији је на занимљив начин дао објашњења појединих догађаја у Другом светском рату и у новијој историји који су се одвијали на широј територији али и на овим просторима. Није пропустио прилику да поново нагласи „Раде је победио све нас историчаре у методолошком смислу“, што је свакако посебно признање аутору.

На крају се присутнима обратио и сам аутор. „У едицији која је објављена

Обележен пробој из
логора „Црвени крст“

ОДАТА ПОШТА СТРДАЛИМА

П олагањем венаца и опелом, 12. фебруара обележена је 78. година од пробоја логораша на Црвеном Крсту. Том догађају присуствовали су представници града, Нишавског округа, Војске Србије, МУП-а, Српско-руског хуманитарног центра, а и многобројне организације и удружења, потомци логораша и други који су положили венаце на место страдања српског народа.

Венац је положила и Градска организација Удружења војних пензионера Ниша.

Присутнима се обратио Заменик градоначелника Ниша Милош Банђур, а посебно је истакао да су логораша извршили пробој, не да би уживали у слободи, већ да се боре за слободу.

Логор је формиран септембра 1941. године, а први заточеници су били Јевреји и Срби-таоци. Нема логора из

прикупио много архивске грађе која му је била основ за писање књига, али је обишао и многе породице и појединце који су сведоци времена о којем пише. Без жеље да тражи кривце и додатно подстиче неслагања међу нама он приказује само истините догађаје поткрепљене валидним документима, што нам омогућује да реалије схватимо овај период наше историје. Приликом промоције едиције „Краљево у великом рату“ 2018. године академик проф. др Василије Крстић је изразио изненађење да иза овако великог посла стоји појединац, за шта у историографији има мало примера и да таква дела углавном настају на институтима, што заслужује сваку похвалу и признање. Он на овој промоцији није био али свакако његове речи јесу.

На отварању овогодишње промоције, директорка Архива Краљево Весна Милојевић је истакла да је дело веома вредно с обзиром да је урађено на аутентичној архивској грађи Историјског архива Србије, Војног архива, Међуопштинског архива из Чачка и Архива града Краљева, али да садржи и сведочења краљевачких породица које су страдале у другом светском рату али и касније у послератном периоду.

Слично мишљење је изнео и др Пре-

на прошле године, потрудио сам се да обухватим све битне догађаје на територији Краљева и шире околине од 1941. све до послератних година. Осим Историјског архива у Краљеву, информације сам проналазио у Војном архиву у Београду, Међуопштинском историјском архиву у Чачку, али и уз помоћ сведочења мештана, чије је породице овај рат обележио на најразличитије начине. Можда је посебно занимљив документарни приказ 14 момената из четничких архива Међуопштинског историјског архива у Чачку, који показује сву генезу сукоба и почетак разлаза између четника и партизана на нашој територији, као и део у којем обрађујем болну тему за многе Краљевчанине – стрељање наших суграђана“ - рекао је Раде Вукосављевић.

Свакако да сви можемо бити поносни на нашег колегу Рада и на резултате које постиже на одабраном пољу. Када бисмо и у другим градовима имали људе налик на њега свакако би наши потомци имали много реалнију слику о нашој историји и далеко би више ценили и поштовали све оне који су дали своје животе у одбрани слободе и части наше домовине.

Јован Симић

ОБАВЕШТЕЊА

СУСРЕТ 11. КЛАСЕ ТПШ

Бивши питомци, командири и представници 11. Класе Техничке подофицирске школе, поводом завршетка 55 година од завршетка школовања, сусрешће се у Београду 15. маја са почетком у 11 часова у ресторану „Нови Спорт“ на Аутокоманди, улица Војводе Степе број 1.

Пријављивање: Слободан Мизић, тел. 064/179-1662.

Организациони одбор

СУСРЕТ 21. КЛАСЕ ВА КоВ

Некадашњи питомци 21. и 21.а, „чешке“ класе, дружиће се у Београду 10. 10. 2020. године у 10.00 сати и обележити 52. годишњицу завршетка школовања. О појединостима биће накнадно информисани. Обавестити класиће.

Иницијативни одбор

ОБАВЕШТЕЊЕ ИНЖИЊЕРЦИМА

Традиционално дружење инжињераца свих класа подофицирске (средње војне) школе и академије одржаће се у ресторану Дома бораца (преко пута зграде железничке станице Београд, Савски трг број 9), на Дан инжињерије ЈНА – 7. марта, са почетком у 12 часова.

Заинтересовани треба да се јаве организаторима: Николи Николовском, тел. 011/3586-812 и 064/1771-015, Милошу Чавићу, тел. 011/2505-449 и 063/636-844, Станку Божановићу, тел. 011/8721-624 и Стевану Стојановићу, тел. 015/346-354.

Организациони одбор

кога је покушано масовно бекство, као што је то било у логору Црвени Крст. Бекство је покушало 147 логораша. Њих 105 је успело да побегне, 47 логораша је изгубило живот. Преживели логораша укључили су се у ослободилачки покрет против окупатора.

Кроз логор је прошло више од 30.000 људи, док је њих 10.000 стрељано на Бубњу. Логор је био и сабиралиште одакле су фаши-

сти логораше слали у друге нацистичке логоре на територији Аустрије, Пољске, Норвешке и Немачке.

Данас је зграда логора Црвени Крст у аутентичном облику и прикупљен је велики број докумената, фотографија и наоружања, који донекле дочаравају голготу кроз коју је прошао наш народ.

Т. Илијић

Обележен Дан бранилаца отаџбине Руске Федерације

ПОЛОЖЕНИ ВЕНЦИ НА СПОМЕН-ОБЕЛЕЖЈА

Поводом Дана бранилаца отаџбине, националног празника Русије, амбасадори Русије Александар Боцан - Харченко, Белорусије Валериј Бриљов, Казахстана Габит Сиздикбеков, представници амбасаде Азербејџана, Министарства одбране и Војске Србије, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и представници више удружења, положили су венце на Спомен-обележје ослободиоцима Београда, на Споменик црвеноармејцу, на Споменик-костурницу руских војника погинулих у Првом светском рату и Споменик погинулој руској делегацији на Авали 1964. године.

У име Клуба генерала и адмирала Србије венце су положили генерали Миломир Миладиновић, председник Клуба, др Лука Кастратовић, председник Извршног одбора Клуба и Љубомир Бајић, члан Извршног одбора клуба.

Дан бранилаца отаџбине Руске Федерације за Русе је симбол историје државе, јединства народа и армије, славе и патриотизма руске војске. Овај дан у Русији се слави од 1922. године, као дан оснивања Црвене Армије.

IN MEMORIAM

Миланко
Бањанац
(1956-2020)

ЉУДИНА

Из наших редова недавно се заувек у вечност преселио заставник прве класе у пензији Миланко Бањанац, члан Главног одбора Скупштине УВПС и председник војних пензионера у Пожеги. Издао га је срце управо у „златном добу“, када је требало да ужива у плодовима вишедеценијског успешног рада.

На сваком месту где би се појавио Миланко је пленио озбиљношћу, радиношћу, човекољубљем, правим односом према средини, али је у исто време био веселе нарави, спреман да се нашали и да прими шалу на свој рачун. Био је омиљен међу колегама, комшијама и родбином.

Током старешинске каријере Бањанац је ређао највише службене оцене. Оно што је радио било је на високом професионалном нивоу и превазилазило његову формацијску дужност. Последње године активне службе провео је на дужности заменика управника складишта у Пожеги. Живот му је често наметао обавезу да замењује свог претпостављеног. У неколико наврата догађало се то у време када су из претпостављене команде долазили тимови старешина да преконтролишу стање у складишту да их је он дочекивао. И готово по правилу Миланко је тада био похваљиван.

Веома активан је био у Удружењу војних пензионера Србије, што га је кандидовало за председника општинске организације. Захваљујући његовом ангажовању сви војни пензионери у Пожеги и околини наплатили су дуг за окрњени део војне пензије.

Какав је човек Миланко Бањанац, нека послужи случај који се збио пре две године, када је организовано путовање „Траговима српске војске у Првом светском рату“. Био је то напоран поход у оквиру којег су се учесници попели и на врх Кајмакчалан. На гробљу Зејтинлик пронашао је гроб свога деде Солунца. Како обичају налажу, прекрстио се, запалио свећу, положио јабуку и сапутнике послужио домаћом шљивицом. Мада је у то време имао проблема са коленима, а касније био и оперисан, Миланко је стоички издржао све напоре.

Када је једном од путника у Солуну нестао пасош са парама, Миланко је скинуо качкет са главе и самоиницијативно кренуо од путника до путника да сакупи добровољни прилог, како би сапутник могао да у нашем конзулату плати издавање пасавана и имао довољно пара до завршетка путовања. Људи су били солидарни, а Миланков осмех најбоље је казивао о његовом унутрашњем задовољству, што је помогао другу. Људина, нема шта!

Пре него што ће заувек отићи, Миланко је звао Удружење, распитујући се када ће у јуну бити седница Главног одбора Скупштине УВПС, како би могао да учествује у тој активности, а у другом термину уплати аранжман за годишњи одмор њега и супруге. Уплаћена резервација, остаће без путника.

З. П.

Језиви злочини Хрвата над Србима

КАДА НЕСТАНЕ
ЉУДСКО У ЉУДИМА

Италијански генерал Алесандро Лузана, у писму Мусолинију, описује хрватско-усташке злочине у Независној Држави Хрватској:

„Дуче! Моја безгранична оданост Вама даје ми право, надам се, да у нечему одступим од строгог војничког протокола. Зато журим да опишем један догађај којем сам, уназад три седмице, лично присуствовао...

Обилазећи среска места Столац, Чапљину и Љубиње (између 60 и 130 км северно од Дубровника) - сазнао сам од наших обавештајних официра да су Павелићеве усташе, претходног дана, починиле злочин у једном селу (Пребиловци), и да ће, кад се то прочује, околни Срби поново да се узнемире.

Недостају ми речи да опишем оно што сам тамо затекао. У великој школској учоници, затекао сам заклану учитељицу и 120 њених ученика! Злочин је неумесна и невинна реч - то је превазилазило свако лудило! Многима су одсекли главе и поређали их по ђачким клупама. Из распорених утроба усташе су извукле црева И, као новогодишње врпце, растегли их испод плафона и ексерима укуцали у зидове!

Цак соли

Рој мува и неподношљив смрад нису дозвољавали да се ту дуже задржимо. Приметио сам начети цак соли у хошку и зграњуту установио да су их клали полако, долећи им вратове! И таман кад смо одлазили, у задњој клупи се чује дечије крклање. Пошаљем двојицу војника да виде шта је... Изнесу једног ђака, још је био у животно. Дисао је са напола пресеченим гркљаном! Својим колима одвезем то јадно дете у нашу војну болницу, повратимо га свеисти, и од њега сазнамо пуну истину о трагедији. Злочинци су, најпре, на смену, силовали учитељицу Српкињу (име јој је Стана Арнаутовић) и онда је, пред децом, убили. Све то време, певао је силом доведен оркестар Цигана и ударао у тамбуре!

На вечну срамоту наше, римске, цркве - и један Божији човек, жупник, је у свему томе учествовао! Дечак, кога смо спасили, брзо се опоравио. И чим је рана зарасла, нашем непажњом, побегао је из болнице и отишао у своје село, да тражи родбину. Послали смо патролу за њим, али узалуд, нашли су га на прагу куће закланог! Од хиљаду и нешто душа, у селу више нема нико! Истог дана (то смо открили касније) кад је извршен злочин у школи, усташе су похапсиле још 700 становника села Пребиловаца и све их бациле у јаму или на животињски начин на путу до јаме, побили. Спасило се само око 300 мушкараца, једино је њима успело да пробију усташки обруч око села и да побегну у планину!

Све што су имали да изгубе они су изгубили! Децу, жене, мајке, сестре, куће, имовину. Смисао њиховог живота је једино у страшној освети. А таквих села као што су Прибиловци, пуна је Херцеговина, Босна, Лика, Далмација...

Покољи Срба су достигли такве мере да су, у овим крајевима, загађени и многи извори воде. Из једног врела у Поповом Пољу, недалеко од јаме у коју је бачено 4.000 Срба, избијала је црвенкаста вода, лично сам се у то уверио! На савест Италије и наше културе пашће неизбрисива мрља, ако се, док је време, не дистанцирамо од усташа и спречимо да се нама

Током минулих векова српски народ, без престанка, био је изложен страдању, пљачкама, мучењима, па и геноциду. Злочини који су спроведени над Србима најчешће су били монструозни, управо онакви какве здрав ум није могао да замисли. Најкрвавији су били злочиначки пирови које су организовали Хрвати, користећи превасходно ножеве и каме. Код тешких призора, које су видели, странци су остајали неми, али су многи описали та злодела која не би начиниле ни крволочне звери.

припише да подржавамо безумље" (узето из војне архиве Друге окупаторске италијанске армије).

Присилна прекрштавања

Аустријски писац Валтер Хаген о покољу Срба написао је следеће:

„Масовна убиства организована против Срба далеко су превазишла убијање Јевреја. Само у току лета 1941. покољи Срба узели су нечувене размере. Читава села, као Војнић, па чак и читави крајеви, били су предмет акција истребљења, становници многих других села били су масовно протерани. И, како су, према једној укореној хрватској традицији, Срби поистовећивани са православном вером, почело се са приморавањем Срба да се покатоличе. Та присилна прекрштавања била су инструмент помоћу кога је предузета кроатизација. (Јевре Лоријер, н. д. стр.145. „Гачка долина... н. д. стр. 317).

Злочине треба казнити

Наслов „Злочине треба казнити“ узет је из књиге „Убице у божије име“, коју је написао француски Ерве Лоријер. Књигу је превео на српски језик Михаило Б. Павловић у Београду 1987. године.

У књизи „Убице у божије име“, Француз Ерве Лоријер је приказао злочине, које су Хрвати извршили над српским народом. Ту су документи, слике, датуми и добар број имена злочинаца. Приказани су и католички бискупи и попови, који су злочине одобравали и у доста случајева издавали наређења за вршење истих у којима су и сами учествовали. Ту је приказан и делегат папе из Рима, који је у злочиначкој Мусолинијевој и Хитлеровој Хрватској имао доста прилике да се са злочинцима упозна.

Француз Лоријер покоље Срба од стране Хрвата не сматра ничим новим, јер су Хрвати то исто радили 1914. године и за те злочине нису били кажњени. Он се једино чуди зашто се злочини не кажњавају да би се стало на пут злочинцима.

Ми се слажемо са господином Лоријером, па се чудимо српским водећим људима из 1918. године да су злочинце наградили уместо казнили. Да је то урађено 1918. године сигурно је да су злочини не би могли поновити од 1941-1945. године.

Српски прваци из тих протеклих година мораће да се у гробовима преврћу од клевете српског народа. Тада су кости срп-

ских хероја Солунског фронта донесене на пијаци Загреба и Купинца да пазаре победу за небрата. Клетва српског народа још никад не престаје. Она прати и Србе комунисте. Одрекли су се Бога, Светог Саве, српског историјског знамења и славе и традиције. Убијали су српски народ у његовим најтежим данима. Српске земље су душманима поклањали. Светог Саву су заменили аустријског вељбабу Јосипа. Цара Лазара су заменили са туђим проби-светима и робијашима.

Убице у име Божије

И док Хрвати кољу Срби комунисти са њима споразуме потписују, Француз Лоријер плаче над судбином српског народа чија судбина паде у руке Бранковића и неродољуба. Ево што господин Лоријер каже на странама 158 и 159 своје књиге „Убице у Божије име“: „У историји човечанства забележена су масовна истребљења диктирана расним, етничким, верским и политичким разлозима. Међутим, колико год да су једнодушно били осуђивани, ти злочини су се понављали у току векова јер су њихови починиоци: владе, режими и појединци, увек остајали некажњени. Ко би могао заборавити мучења из времена инквизиције, подвиге једног Торквемаде, савистички вандализам једног Џингис Кана и једног Тамерлана. Једна хорда једног од тих татарских вођа изградила је у граду Шапцавару кулу од хиљаду људских тела. Једна друга, у Исфahanу, побила је 70.000 Персијанаца, чија је крв потоцима текла градом, док су њихове лобање наслане једна на другу, послужиле опет да се у вртovima подигну куле високе десет метара.

Али ма колико да је ово било свирепе, са тим варварством су се у најмању руку изједначили злочини нациста и усташа који су у току Другог светског рата од једног дела Европе начинили гроб етничких група и читавих народа. Гасне коморе, крематоријуми, лагано умирање од глади у концентрационим логорима, телесна и духовна мучења од стране Гестапоа, италијанске Овре, мађарских стреластих крстова и хрватских усташа заувек су укаљали образ двадесетог века.

Није дакле никакво чудо што је Генерална скупштина Уједињених нација у својој одлуци од 11. децембра 1946, такве злочине назвала „геноцидом“ (сваки акт почињен са намером да се уништи, потпуно или

Острашћене усташе нису презале да се фотографишу као целати над својим жртвама

делимично, нека национална, етничка, расна или верска група као таква) и што је „геноцид“ прогласила нападом на људска права, у супротности са духом Уједињених нација. Цивилизовани свет га је осудио.

Због тога, са циљем да сузбије такве нападе и да спречи њихово понављање, Генерална скупштина Уједињених нација усвојила је у децембру 1948, у Паризу „Конвенцију о спречавању и сузбијању злочина геноцида“, по којим клаузулама кажњавање тог злочина није имало да буде само на националном, него и на интернационалном нивоу.

Хрпца исечених прстију и ушију

Други аутори су вам описали Аушвиц, Бухенвалд, Дахау, Белсен и Варшаву, а ми смо овде довољно опширно говорили о нечувеним свирепостима усташа почињеним у градовима, селима и логорима Југославије, да би било потребно да се на њих опет враћамо. Тај „геноцид“ је, уосталом, за Србе био само понављање, најалост помножено са хиљаду! Онога што су претрпели када су, 1914. хрватски војници из аустроугарске војске, који су припадали Бјеловарском и Осјечком пуку, продрли на територију њихове мале отаџбине. Сељаци избодени бајонетима, пошто су били натрпани у амбаре за кукуруз, искасапљена деца и рањеници, све је то већ било виђено. А исто тако, као што ће двадесет седам година касније чинити усташе Анте Павелића, један хрватски војник био је у стању да изложи, на столу једне кафане у Осијеку, хрпцу исечених прстију и ушију, још украшених прстењем и минђушама.

Јадни Срби! Ако ваши целати из 1914. нису сви били кажњавани, шта рећи о данашњој некажњености - упркос лепим декларацијама Уједињених Нација - толико оних који су четири године хтели да вас униште?

Ах! да, Савезници су оставили на располагање суду у Нинбергу личног фиреровог фотографа, чији је једини злочин што му је Адолф Хитлер „позирао“! Поздравимо гласно тај поступак! А оборимо главу слушајући стално како победничке демократије толеришу, у својим окупационим зонама, па чак и на својој територији, уста-

шке сараднике и злочинце. Да ли је то из шале Генерална скупштина Уједињених нација доносила своје лепе резолуције из 1946. и 1948. године!

Хрвате треба ставити под старатељство

У књизи професора Лазе Костића „Спорни предели Срба и Хрвата“, издате 1957. године, на страни 258 уписано је мишљење председника Рузвелта о Хрватима. Ево што професор Костић пише: „У последњем рату се није постављало питање прилаза мору, јер је државно-правно само Југославији море припадало. Па ипак је и тада пала изјава најмеродавнијег државника Слободног света, председника САД Рузвелта, која има бар посредно дејство на питање које третирамо. Ту изјаву је он више пута поновио, али је аутентично становиште у једној књизи америчког адмирала Шервуда, где се описује један састанак председника Рузвелта и британског министра иностраних послова Идна. Тамо стоји: „Председник је нагласио своје често понављано мишљење да Срби и Хрвати немају ничег заједничког и да је смешно покушавати силом натерати да два тако супротна народа да живе заједно под истом влашћу. Он председник, био је мишљења да Србију треба успоставити као такву, а Хрвате ставити под старатељство.“ Писац даље каже као се Идн томе успротивио и да он није сматрао заједнички живот Срба и Хрвата апсолутно немогућим. Професор Костић даље наставља: „Рузвелт истина није спомињао границе појединих земаља. Али је јасна ствар да он Србији не би дао мање од његових претходника, тим пре што би разграничење између Србије у Хрватске имало да се спроведе у циљу кажњавања Хрватске.“

Побратими по злочину

И та шанса нам је пропала. Рузвелт је умро, а удруженим силама Енглеза, Ватикана и комуниста (колико парадоксално толико истинито Хрватска је остала слободна, проширила границе више него икад имала и Хрват је дошао на чело целе Југославије, на чело самих Срба.

У књизи „Пожар у Крајини“, коју је написао Никола Плећаш-Нитоња, Чикаго 1975.

На много места се приказује сарадња усташа и комуниста на уништењу Срба. На страницама књиге 172 и 173. Плећаш пише: „У то време Владимир Бакарић се налазио на територију Лике и Кордуна, међу самим устаницима, али је у исто време држао редовне и тесне везе са усташком организацијом у Карловцу. Уска сарадња са усташком организацијом и заједничка борба против надмоћнијих Срба у Београду, била је једна од предратних смерница КПХ. Тако је Павелићева Хрватска била једина нацистичка држава на свету, у којој, после напада Хитлера на Совјетски Савез, током Другог светског рата, нису хапшене вође Комунистичке партије. Тако ће сви високи руководиоци КПХ, бити нетакнути и преживети рат, осим појединаца које је Партија сама решила да ликвидира, као што су били Раде Кончар - Брко, Станиша Опсеница, и много касније, из сасвим других разлога, Рибар, Хебранг, Жигић, Арса Јовановић и други. Истовремено кроз ратну ватру, храбро ће изгинути 90% четничког вођства, а током рата Хрвати-усташе убиће преко 600.000 Срба, а Хрвати-комунисти ликвидираће око 250.000, опет само Срба, и једни и други из истог разлога, да би свој „хисторијски простор очистили од влашке гамади“.

„Док сам био у партизанима, мене је највише бололо што партији нису испитивали прошлост ниједног Хрвата, док су за сваког Србина истраживали све детаље из ранијег живота, поред осталог: што је радио пре рата, за кога је гласао, где је живио, с ким се дружио итд. Ником у партизанима није сметало што је у мају 1941. Владимир Бакарић, апеловао на чланове КПХ, да се својски ставе на расположење властима нове тзв. Независне државе Хрватске и да помогну завођење реда, рада и мира у њој. Исто то је препоручио свим Хрватима и др Влатко Мачек, вођа ХСС.“

Доцније кад су четници претили да претворе у прах целу Хрватску државу, Бакарић је одлазио међу њих и певао с њима четничке борбене песме, и ни тада, ни касније, нико није постављао питање о његовој прошлости. А кад су хрватски комунисти успели, инфилтрацијом и триковицама, најпре помоћу прикривеног, а мало затим и јавног терора, да преузму контролу над бројним оружаним четничким јединицама, Бакарић је наставио шуровање са усташама и, у договору са Хебрангом, водио преговоре са Павелићевим маршалом Кватерником о узајамној помоћи за борбу против српских четника. По једном споразуму ове тројице, Кватерник је доставио три вагона муниције и оружја комунистичком штабу за Лику, а пре тога упознао са овим споразумом Павелићевог министра војних послова др Младена Лорковића који га је одобрио, па су оружје и муниција испоручени на Каменском у надлежност ОК КПХ за Лику, преко секретара комитета Јакова Блажевића. Том приликом сусрели су се Хрват-комуниста Иво Рукавина и његов полубрат-усташа Јуцо Рукавина,

(Из књиге „Недопустиво је упоређивати четнике и усташе“)

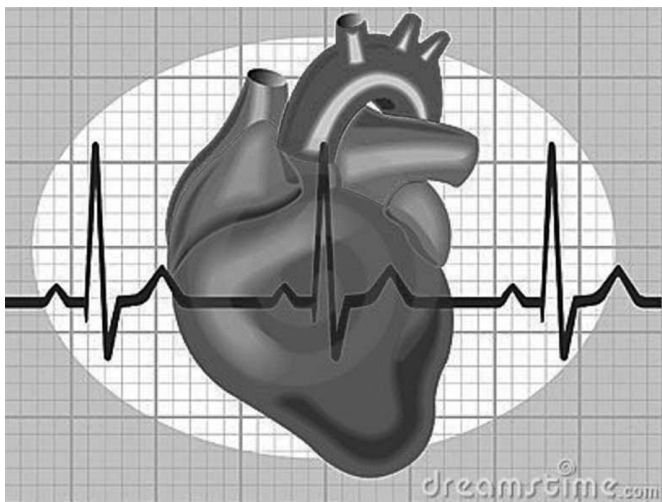

Уређује: мр
сц. др Часлав
Антић

Срчане аритмије

ОТКУЦАЈИ КОЈИ ЖИВОТ ЗНАЧЕ

Неки пацијенти немају симптоме, али лекар може открити аритмију током физикалног прегледа или ЕКГ-ом. Ако пацијент примети симптоме, то не значи да постоји озбиљан проблем. Међутим, постоје и пацијенти којима аритмија угрожава живот, а немају симптоме. Зато је јако битно да се аритмије на време дијагностикују и лече.

Аритмије се утврђују уз помоћ ЕКГ

Узроци аритмија

Сваки прекид електричног импулса који узрокује контракцију срца може довести до аритмије. Бројни фактори могу проузроковати неправилно функционисање срца, као што су психолошки, лекови или болест. Ту спадају: инфаркт срца, ангина пекторис, запаљенски процеси у срцу, срчана слабост, срчане мане, хипертиреоза, хипотиреоза, хипокалијемја, хиперкалијемја, дијабетес, хипертензија, емоционални стрес, телесни напор, грозница, злоупотреба алкохола и наркотика, прекомерно конзумирање кафе, додатка исхрани и биљних препарата, пушење, инфекција, анемија, анксиозност.

Симптоми аритмија

Неки пацијенти немају симптоме, али лекар може открити аритмију током физикалног прегледа или ЕКГ-ом. Ако пацијент примети симптоме, то не значи да постоји озбиљан проблем. Међутим, постоје и пацијенти којима аритмија угрожава живот, а немају симптоме. Зато је јако битно да се аритмије на време дијагностикују и лече. Симптоми зависе од типа аритмије.

Симптоми тахикардије: диспнеја (отежано дисање), вртоглавица, синкопа (несвестица), лупање срца, бол у грудима, изненадна слабост.

Симптоми брадикардије: ангина (бол у грудима), проблеми са концентрацијом, збуњеност, тешкоће приликом вежбања, вртоглавица, умор, кратак дах, синкопа (несвестица), знојење.

Симптоми атријалне фибрилације: атријална фибрилација је неправилан ритам преткомора које нису синхронизоване са коморама. Честа је и углавном погађа старије пацијенте. Уместо

производње једне јаке контракције, преткомора фибрилише (дрхти). У неким случајевима атријум (преткомора) може фибрилисати са 350 откуцаја у минути и у екстремним случајевима до 600 откуцаја у минути. Симптоми се често развијају брзо, мада понекад пацијент не мора да има симптоме. То су: ангина (бол у грудима), диспнеја (отежано дисање), вртоглавица, палпитације, слабост, синкопа.

Симптоми флатера: док се фибрилација састоји од многих случајних и различитих подручја у преткомори, атријални флатер је обично из једног подручја у преткомори који се не спроводи исправно, нити је идеалан за пумпање крви кроз срце. Атријално треперење може бити озбиљно стање, а нетретирано обично доводи до фибрилације. Пацијент са атријалним флатерима обично има 250-350 откуцаја у минути. Пацијенти могу бити без симптома, а може доћи и до фаталног исхода. Имају слабост, вртоглавицу, гушење или отежано дисање, сметње са видом, брзо замарање, лупање и прескакање срца, стезање у грудима.

Суправентрикуларна тахикардија - СТВ: редован, абнормално убрзан рад срца. Пацијент доживљава рафал убрзаног откуцаја срца, који може трајати од неколико секунди до неколико сати. Типично, пацијент са СТВ ће имати откуцаје срца 160-200 откуцаја у минути. Атријална фибрилација и лепршање су класификовани под СТВ. Вентрикуларна тахикардија: абнормални електрични импулси који почињу у коморама и узрокују абнормално брзе откуцаје срца. То се често дешава ако срце има ожиљак од претходног инфаркта срца. Обично, комора се контрахује више од 200 пута у минути.

Вентрикуларна фибрилација: неправилан срчани ритам који се састоји од врло брзих, некоординисаних контракција вентрикула. Коморе не пумпају крв исправно, оне једноставно дрхте. Вентрикуларна фибрилација је опасна по живот и обично је повезана са болестима срца. Често је изазива инфаркт миокарда.

Дијагноза и терапија аритмија

Дијагноза аритмија се поставља на основу анамнезе, физикалног прегледа - аускултацијом срчаних тонова где се може чути неправилан рад срца, ЕКГ-а, Холтер ЕКГ-а (24-часовног посматрања ЕКГ-а), ехокардиограма, тестом оптерећења, електрофизиолошког испитивања срца и коронарографије.

Терапија аритмија је потребна ако су симптоми веома тешки или је стање пацијента изложено ризику од озбиљне аритмије или компликација. Веома је битна промена начина живота и навика. Треба престати конзумирати алкохол и наркотике, саветује се престанак пушења и почети са редовном физичком активном, као и хигијенско-дијететски режим исхране, редован одмор и смањење стресних ситуација.

Терапија брадикардије подразуме-

Аритмије се дефинишу као неправилан рад срца. Срце може куцати пребрзо, сувише споро, неправилно или откуцаји могу бити прерани. Јављају се када електрични сигнали не раде како треба, те долази до поремећаја стварања или спровођења импулса.

Подела аритмија

Здрави људи треба да имају откуцаја срца између 60 и 100 откуцаја у минути када мирују. Што је особа смирењенија, то су откуцаји срца нижи. Спортисти, на пример, у миру имају откуцаја срца испод 60/мин. Аритмије се деле на: - Успорен рад срца, срчана фреквенца испод 60/мин.

Аритмије се деле на:

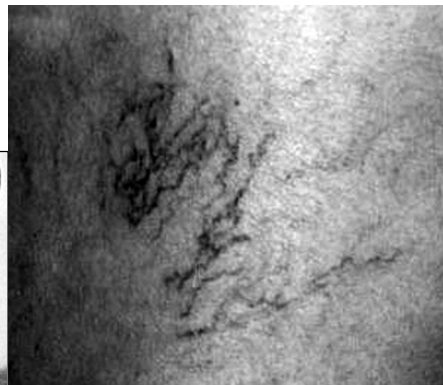
- Успорен рад срца, срчана фреквенца испод 60/мин – брадикардија.

-Убрзан рад срца, срчана фреквенца изнад 100/мин – тахикардија.

-Неправилан рад срца: флатер (лепршање), фибрилација (трепорење).

-Рани откуцаји срца - екстрасистоле. Према пореклу могу бити: преткоморске (атријалне) и коморске (вентрикуларне).

Попуцали капилари на ногама И ЛАСЕР И ЛИСТ КУПУСА

Веома је изражен и естетски проблем

Главни крвни судови људског организма су аорта која преноси артеријску крв и кисеоник до органа и ткива и *arterij pulmonalis* која својим системом враћа ту крв истрошеног кисеоника (венску крв) у плућа и срце. Та два главна крвна суда рачвају се у артерије, артериоле и капиларе. Пуцање тих ситних крвних судова (капилара) смештених у површинском делу коже доводе до трајног проширења и видљивости. То патолошко стање назива се теленгијектиза и највише се појављује на ногама, може на лицу као и на другим деловима тела. Изгледа као паукова мрежа састављена од танких линија, а може се појавити и у виду тачкастих и звездастих промена. Жене су чешће изложене овом проблему, али се са њим такође суочавају и мушкарци. У највећем броју случајева у питању је искључиво естетски проблем, али попуцали капилари могу да указују и на нека оболења.

Узроци настанка

Поред наследног фактора који игра важну улогу у настанку овог проблема, попуцали капилари могу настати услед хормонске промене у организму (пубертет, адолесценција, трудноћа, менопауза, узимање пилула за контрацепцију или услед неког другог вида хормонске терапије), а могу бити последица проблема са крвним судовима и притиском. Проблеми са јетром као пратећи симптоми имају појаву испуцалих капилара, до њихове појаве може доћи и након хируршких интервенција и радиотерапије. Изложеност коже УВ зрачењу може довести до пуцања капилара.

Прекомерна телесна тежина и нездраве животне навице, попут неправилне исхране, конзумирање дувана и алкохола су додатни услови за појаву овог стања. На испуцале капиларе на ногама негативно утичу и послови који захтевају дуго ходање, седење

или стајање. Неудобна обућа доприноси погоршању стања и појави већег броја испуцалих капилара. Туширање претерано топлем водом је још један од узрочника, па зато особе склоне овом проблему морају обавриво обављати ту хигијенску потребу.

Терапија

Испуцале капиларе је могуће уклонити различитим методама. Склеротерапија је медицинска метода заснована на убризгавању у локални крвоток средства која узрокују спазам (стежање) крвног суда. Све чешће се примењује и ласерско уклањање попуцалих капилара, а у употреби је и уклањање капилара радиоталасима. Уз консултације са лекаром или фармацеутом локално може се користити крема која садржи капорин, а исхрану терба појачати суплементима који садрже магнезијум и витамин Ц. Делотворне су и облоге од јабуковог сирћета, а у традиционалној медицини користе се и облоге од листа купуса.

Др Ч. Антић

ва лечење основних узрока брадикардије. Ако се не пронађе основни проблем, лекар може препоручити имплантацију пејсмејкера. Пејсмејкер је мали уређај који се налази испод коже грудног коша или абдомена и помаже у контроли абнормалних срчаних ритмова.

Постоји неколико различитих третмана за аритмију: вагални маневри, лекови, бета блокатори, антагонисти Ца канала, антиаритмици, затим кардиоверзија, радиофреквентна аблација, имплантибилни кардиовертер-дефибрилатор, операција вентрикуларних анеуризми. Уз терапију атријалне фибрилације обавезна је примена антикоагулантних лекова, адекватна исхрана и редовно праћење ИНР-а (ИНР је рачунска вредност која омогућава међусобно упоређивање резултата различитих лабораторија).

Др Јелена Бицић
Извор: BETTY magazin

SLUŠNI APARATI NA LEKARSKI RECEPT POSEBNE POGODNOSTI ZA VOJNE PENZIONERE !

- VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
- NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
- PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a
011/2435-924

NOVI SAD, Vase Pelagića 4
021/425-370

WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА

Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:
Мирослав
Вељковић

Година XVIII. Број 193. ФЕБРУАР, 2020.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ

Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Добросав Алексић (Алексицац),
Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабача),
Драгослав Ђорђевић (Крагујевац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ

Будимир М. Попадић М. Чуљић, дописници
и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА

Редакција

Лист излази месечно.

Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА

Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com

Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ISSN 1452-3809

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПОВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарад-
њи закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београ-
да, ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ
„Иванијум“), тел. 011/2644384 и
064/1735395; Клијенте прима: утор-
ком: од 17.00-19.00 часова;
За потребе војних пензионера оба-
вљаће следеће правне послове: да-
ваће бесплатне правне савете и пру-
жаће све остале адвокатске услуге уз
накнаду по важећој адвокатској тари-
фи умањеној за 30 одсто (адвокат
Ивана Јовановић).

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахра-
не преко Удружења војних пензионера
Србије требало би да знате да услуге мо-
гу користити чланови УВПС, чланови њи-
хових породица, као и сви остали војни
осигуранци.

Преко Удружења могу се добити ком-
плетне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина
за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената

пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,

- Умањење укупних трошкова за
висину рефундације
- бесплатан долазак у стан породице
преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се до-
бити у месним и општинским организа-
цијама УВПС, или директно на тел.
064/1660-423 и 011/3181-812.

ЗАКАЗИВАЊЕ ПОЧАСТИ ЗА САХРАНЕ

У београдском гарнизону
заказивање почасне јединице ради
одавања почаста преминулим
старешинама може се обавити
путем следећих телефона:
у радно време: 011/300-5200
у ванрадно време: 011/206-4569

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Некоме је оштров.
Друго ме је то оштров – лек.*

*Животи има стјрасити које се
разбукушавају или хладе.
Темпо се некада тешко може
контролисати.*

*Лагати се мора понекад. Свој
народа ради,
других народа и поради себе,
најчешће.*

*Проблем није у неухваћеним
лажима, већ у ошкривеним...
Неухваћене и нису лажи, јер су
непознате.*

*Тероризам је озбиљна претња у
којој сви илажу.
Једни новцем, други животином.*

*Није тешко бити лошији од
другог,
али није лако бити бољи од
других.*

*Ако традиш и то се сруши,
мораш појачати „трају“.
Драган М. Живаљевић*

TANJA^{heart}dent

Стоматолошка ординација
„ТАЊА ДЕНТ“

Телефон: +381 63 214 800

Михаила Булгакова 50а, Београд

е-маил:

dr.tanjavukmirovic@yahoo.com

Пружа све врсте стоматолошких
услуга војним пензионерима и чла-
новима њихове породице, са 10%
попуста.

Такође се нуди и могућност одло-
женог плаћања на више рата.

Др Тања Вукмировић

специјалиста опште стоматологије
Прегледе можете заказати на:
063/214-800 / 061/252-8686
Радно време од 12 до 20 х